

CONTRA

nr 5 1993 (nr 111 från starten) årgång 19 Pris 25:–

16 f d kommunistdiktaturer
Ökat intresse för Taiwan
Kirgisien

FRIHETENS RÖST
— för västerländsk demokrati —

CONTRA

oberoende borgerlig tidskrift
utges sex gånger årligen
ISSN 0347-6472
Copyright Stiftelsen Contra

Eftertryck endast efter överenskommelse

Ansvärlig utgivare

Anders Fjällström

Adress

Box 8052, 104 20 STOCKHOLM
Tel 08-654 95 52 (även 08-751 56 26)
Telefax: 08-652 48 99

Prenumeration

Minst 145, rekommenderat 200 kronor, per år.
Inbetalas på postgiro 85 95 89-4
eller bankgiro 261-2638.
Finland: Minst 120 mark per år.
Finländskt postgiro 1125 82-9.
Norge: Minst 140 norska kronor per år.
Norskt postgiro 1 99 82 77.
Danmark: Minst 130 danska kronor per år.
Dansk postgiro 1 69 06 98.

Respektive artikel författares åsikter behöver ej nödvändigtvis överensstämma med redaktionens.

Medarbetare

Styrelseordförande: Géza Mólnár

Redigering & Layout: Anders Fjällström

Redaktion: Christer Arkelors, Anders Fjällström,
och Carl G. Holm.

Övriga medarbetare: Tommy Hansson, Georg
Hardt, Bertil Häggman, Birger Larsson, Bertil
Lindblom, Arne Sundström, Roger Söderqvist,
Marek Zyto samt Peter Hartvig, Danmark, Allan C.
Brownfield, Washington och Rune Westin, Sydney.

Annonser

Johannes Dirfeldt 0522-416 06

Länsskontakter

Blekinge: Mats Mårtensson 0465-133 36
Bohuslän: Se Göteborg
Götaland: Alf Norback 0498-102 06
Gävleborg: Grethe Blomgren 026-27 31 23
Göteborg: Magnus Ekelund 031-84 70 21
Hälsjöland: Jön Åkesson, 0346-620 46
Jämtland: se Västermanland
Jönköping: David Stavenheim 036-18 68 62
Kalmar: Se Jönköping
Kopparberg: se Gävleborg
Kristianstad: Ola Axelsson 0451-802 65
Kronoberg: Bengt Sjöberg 0372-147 21
Malmöhus: Mats Gunnarsson 0418-229 43
Norrbotten: Elisbeth Olsson 0970-340 85
Skaraborg: Frank Wurm 0500-335 44
Stockholm: Claes Henriksson 08-761 28 36
Södermanland: Tbor Somogyi 0152-152 62
Uppsala: Hermann Schulze 018-35 81 28
Värmland: se Örebro
Västerbotten: Georg Norlin 0912-300 62
Västermanland: Herbert Forsström 060-246 98
Dor: Stanley Skoglund 060-10 06 07
Västmanland: Michael Berg 021-270 33
Älvsborg: Ewald Olsson 0531-112 65
Örebro: Karl-Edvard Hellkvist 0581-132 22
Östergötland: se Jönköping
Danmark: Lise-Lotte Hartvig 64 79 18 72
Norge: Arne Styhr 22 56 08 86
Nyland: Roger Weissman 90-76 69 37
Österbotten: Joakim Förens 961-21 14 04
Egentliga Finland: Joakim Förens 921-518619

Presslagd 1993-08-17

Vänersborgs Offset AB, Vänersborg 1993

CONTRA-NYTT

Debatt

kommer vi i fortsättningen att kalla avdelningen med läsarbrev. Detta för att understryka att de synpunkter som där framförs inte nödvändigtvis överensstämmer med redaktionens. Vi vill också med detta visa på en ambition att höja ribban för fri debatt i *Contra*.

Men fortfarande gäller att inläggen måste nå upp till en rimlig standard. För införande krävs t ex att skribenten på ett logiskt (och begripligt) sätt argumenterar för sina åsikter.

Ett annat krav är att inläggen inte får vara av den art att ansvarige utgivaren riskerar att hamna bakom galler...

Omslagsbilden

I Sverige gjorde sig Frihetsfronten känd på grund av illegal försäljning av alkohol på Drottninggatan i Stockholm.

På omslagsbilden är det Fremskrittspartiets Ungdom i Oslo som står för försäljningen – av svensk färskpotatis! Pris endast 5 kronor kilot!

I Norge är potatismarknaden hårt reglerad: Färskpotatis får inte importeras och säljas innan föregående års norska potatisskörd tagit slut.

Tror Du mig bättre nu?

Dexters utmärkta ljudkassett kan Du fortfarande köpa för endast 89,-, plus porto. Den innehåller 11 låtar med en sammanlagd speltid på 43 minuter – självfallet inspelat i stereo och med hög ljudkvalitet. I sångtexterna finner Du en sammanfattning av kommunismens fall, men också en del överraskningar...

Enklast beställer Du genom att betala in 100 kronor på Contras postgiro 85 95 89-4, vilket inkluderar porto.

INNEHÅLL – CONTRA 5/1993

sid

- 3 **Leder avsaknad av våldsmonopol till våld?**
Georg Hardt om Waco-dramat.
- 4 **IB-affären en skapelse av vänstern?**
Tommy Hansson kritiserar Bratt och Guillous spioninsatser.
- 6 **16 stater i sammanfattning**
Utvecklingen i 16 f d kommunistdiktaturer i sammanfattning.
- 11 **Gula sidorna**
Aktuella smånotiser. Sammanställning: Tommy Hansson.
- 15 **Stort intresse av Taiwan bland svenska politiker**
Tommy Hansson intervjuar Taiwans representant i Sverige.
- 18 **Kirgisien**
Contras serie om f d Sovjetrepubliker fortsätter.
- 20 **Debatt**
Sidan med inlägg och motinlägg.
- 23 **Boknytt**

Leder avsaknad av våldsmonopol till mer våld?

Dramat i den amerikanska staden Waco slutade i en fruktansvärd katastrof. Efter 51 dagars belägring stormade de federala myndigheterna ranchen och i den påföljande branden dog ett sjuttio-tal personer.

Den extremistiska sekten får givetvis ta på sig en stor del av skulden för det inträffade, om nu tokiga mänsikor kan sägas ha skuld. Men i efterhand har även en annan bild av dramat tonat fram, något som är föremål för utredningar i USA. Polisens uppträdande har kritiserats mycket, och kanske ligger en del av förklaringen i det amerikanska samhällsskicket.

I Sverige finns det i princip bara en myndighet med exekutiva befogenheter att utöva våld i fredstid, nämligen Rikspolisstyrelsen som lyder under justitiedepartementet. Polisen har med andra ord ett *monopol* på att utöva våld.

I USA med sin federala struktur är läget ett annat. Varje delstat har sin egen lagstiftning och därmed också sin egen polis. På den federala nivån finns sedan flera olika polisorganisationer, varav FBI är den mest kända och med de största befogenheterna. Andra federala organisationer med polisuppgifter är spionjägarna CIA, anti-drog polisen DEA (Drug Enforcement Agency) och skattepolisen.

Till skillnad från den svenska tullen och kustbevakningen, som begär handräckning av polisen vid behov, har de amerikanska organisationerna egna vapen och befogenheter att själva utföra väpnade razzior och tillslag.

Olika brott – olika poliser

ATFs (Bureau of Alcohol Tobacco and Firearms) officiella anledning att försöka storma ranchen var att sektens medlemmar olagligt innehade automatgevär och handgranater i stora mängder – ett brott som faller under byråns jurisdiktion. För att komplicera bilden deltog också agenter från den federala skattemyndigheten IRS (Internal Revenue Service) i den första attacken, för att säkra bevis om misstänkta ekonomiska oegentligheter hos sekten.

Den första attacken blev en blodig skottväxling med fyra döda ATF-agenter, och när ATF tillsammans med FBI efter 51 dagars belägring stormade ranchen blev resultatet en fruktansvärd massaker: 60–70 sektmedlemmar dog i lågorna. I ett försök att försvara polisens fiaskoliknande upplösning av dramat, refererade president Clinton beskyllningen mot sektledaren Koresh, som anklagades för sexuella övergrepp mot barn.

Detta brott skulle enligt Clinton motivera en nog så stor väpnad attack mot ranch-

en som polisen utfört. Men detta brott faller inte under vare sig BATFs, FBIs eller IRS' domvärjo, utan handläggs av den lokala polismyndigheten.

Koresh lätt att gripa

I amerikanska media har framkommit uppgifter som visar att hela dramat kanske var onödigt. Koresh skall enligt dessa ha lämnat sin ranch, bara dagar innan attacken, och skulle då varit lätt att gripa utan risk för någon belägringssituation.

Att först förhöra honom och sedan eventuellt göra husrannsakan hos sekten – nu utan sin karismatiske ledare – vore givetvis att föredra framför att attackera en byggnad där polisen misstänkte att tunga vapen fanns, och visste att barn bodde i. Men istället valdes den farliga vägen, något som nog får skyllas på bristande samarbete mellan de lokala och federala polisorganen.

Den lokala polisen klagade också över att man inte tillräckligt konsulterats av "the

(forts på sidan 22)

När ATF tillsammans med FBI efter 51 dagars belägring stormade ranchen blev resultatet en fruktansvärd massaker.

IB-affären - En skapelse av mediavänstern?

Det var precis 20 år sedan som journalisterna Jan Guillou och Peter Bratt avslöjade, att Sverige hade en dittills okänd under rättelsetjänst som hette "IB". I januari 1974 dömdes Guillou, Bratt och IB-avhopparen Håkan Isacson till ett års fängelse vardera för spioneri respektive medhjälp till spioneri.

IB-affären är en av de famösa "affärer" som kommer till belysning i Kenth Olssons uppmärksammade sammanställning *Affärernas Sverige (Contra)*. Frågan är bara, vilket som var den största skandalen när det gäller IB-avslöjandet: skumrasket inom IB eller skumrasket hos avslöjarna...

IB kan antingen utläsas "Informationsbyrån" eller "Inhämtnings-Birger", den sistnämnda beteckningen uppkallad efter IB-chefen Birger Elmér.

Organisationen var formellt underställd försvarsstaben men levde ett eget liv, där insynen från såväl militära som politiska myndigheter var synnerligen bristfällig. Olsson gör gällande att IB i själva verket var en socialdemokratisk angelägenhet.

Birger Elmér var själv en övertygad socialdemokrat som var nära vän till Olof Palme, som han också varit arbetskamrat med. IB kom dels att bedriva internationell underrättelseverksamhet, dels kartlägga svenska motståndare till det demokratiska systemet (i första hand kommunister). Motsvarigheter till IB hade funnits ända sedan Andra världskrigets slut med Thede Palm som första chef, men det var 1964 som organisationen under Elmér fick sin slutliga utformning.

Guillou och Bratt tillsammans med dåvarande försvarsminister Sven Andersson.

Sverige inte en demokrati

Problemet med offentliggjord information om IB är, att det helt övervägande materialet härrör från organisationens hårda kritiker. Bratt och Guillou blev med sina skrifter i FiB-Kulturfront och i andra sammanhang "världsberömda i hela Sverige" som IB-avslöjare, ett slags svensk motsvarighet till Watergate-avslöjarna Carl Bernstein och Bob Woodward. Guillou skulle sedermera bli framgångsrik skapare av spännande kioskliteratur, medan Bratt hamnade som journalist på Dagens Nyheter. I dag hatar de varandra av personliga skäl.

Dessutom var såväl Guillou som Bratt ideologiskt medvetna vänsteranhängare, vars politiska hemmahörighet måste betecknas som en drivande kraft i deras ansträngningar att misskreditera IB. Bratt redovisar i en artikel i *Dagens Nyheter* den 29 juni 1971 en syn på den västerländska demokratin som var - och är - mycket vanlig bland kommunister och socialister:

"Formellt är Sverige en demokrati, i realiteten är Sverige inte en demokrati, Sverige har inte folkstyre. Det gäller företag, organisationer, politiska partier, kom-

mun och stat... Partierna tillsätter själva sina kandidater och utnämner sina ledare, och individens möjligheter att genom rösträtten påverka landets styrelse inskränker sig till att ge acklamation åt den ena eller andra apparaten."

Liknande tankar förs fram även i Bratts bok *IB och hotet mot vår säkerhet* (1973), en vanlig form av sedvanligt marxistiskt ordvrängeri. Vad Bratt inte nämner är ju att det står varje medborgare fritt att gå in i det parti vederbörande önskar och efter förmåga och fallenhet påverka det aktuella partiets politik. Bratt och Guillou stödde, i motsats till "formella demokratier" av Sveriges eller Englands snitt, "reella demokratier" såsom Kuba eller Nordvietnam som var några av vänsterns absoluta favoriter på 1970-talet.

Ett genomgående tema i Bratts journalistik vid denna tid var att han ryggmärsmässigt tog ställning för kommunistiska/sovjetiska ståndpunkter och mot västerländskt demokratiska ståndpunkter: för Sovjetunionen mot Finland vid Finska vinterkriget 1939; för Sovjetunionen mot de baltiska staternas självständighetskrav vid ockupationen 1940; för den polska

säkerhetstjänstens infiltration av polska flyktingorganisationer i Sverige; för palestinarörelsens stöd för terrorister i Mellanöstern mot den svenska säkerhetstjänstens försök att kartlägga denna verksamhet; etcetera.

Saddam-beundraren Guillou

Jan Guillous politiska engagemang kretsar till stor del kring palestinarörelsen i allmänhet och Palestinsk front i synnerhet. Den sistnämnda rörelsen stödde exempelvis den palestinska terroriströrelsen People's Front for the Liberation of Palestine (PFLP), vilken specialiserade sig på flygplanskapningar.

I palestinaarbetet lärde Guillou känna den skicklige IB-agenten Gunnar Ekberg, om vilken Kenth Olsson skriver:

"Ekberg hade börjat arbeta för IB redan 1966, då han anlätats för olika dykuppdrag som riktat sig mot sovjetiska fartyg på besök i svenska hamnar. Två år senare erhöll han ett nytt uppdrag: han skulle för IBs räkning infiltrera svenska vänsterorganisationer, främst FNL och Palestina-grupper och olika kommunistiska ytterlighetsinriktningar."

Ekberg deltog bl a i inbrott i FNL-rörelsens lokaler i Göteborg och KFMLs avdelning i samma stad, men det var främst som Mellanösternexpert Ekberg visade sig på styva linan. Han besökte vid flera tillfällen Mellanöstern på uppdrag av svensk underrättelsetjänst och lyckades vid ett tillfälle enligt Peter Bratt lokalisera en israelisk spion som hette dr Israel Shahak.

Bratt/Guillou lade ner avsevärd energi på att avslöja Gunnar Ekbergs verksamhet som IB-agent i sina FiB-reportage: Ekberg var ju inte bara västerländsk underrättelseman, han hade dessutom grundlurats framförallt Jan Guillou och fått värdefulla upplysningar från denne. Detta kunde Guillou aldrig glömma...

Ekbergs verksamhet belystes i flersidiga reportage, i vilka det också framkom att IB-agenten besökt träningsläger för palestinska terrorister i Jordanien och tränat dessa i bruket av den svenska kulsprutepistolen modell 45B. Vad Ekberg såg och hörde i dessa läger vidarebefordrade han därefter till Israels underrättelsetjänst, givetvis en dödssynd i Bratt/ Guillous ögon.

Jan Guillou var på 1960-talet involverad i den kommunistiska tidningen *Tid-signal*, där han bl a pläderade för totalvägran av värnplikt eller infiltration från vänster av det svenska försvaret samt glorifier-

Olof Palme med boken om IB i handen.

rade brottslingen Tony Rosendahl, medan denne var på rymmen från Kumlafängelset.

Guillou har alltid haft ett levande intresse för Mellanöstern och regelmässigt stött arabsidan – och särskilt dess terroristiska förgreningar – och angripit Israel. Efter sin fängelsevistelse på 1970-talet kom Guillou och hans hustru Marina Stagh icke minst att intressera sig för Irak – de var stora beundrare av Saddam Hussein och Baathpartiet, som man menade drev en lovande socialistisk politik i regionen.

Winqvists bok

Kenth Olssons redogörelse för IB-affären visar att det begicks en rad oegentligheter inom IB, och hans skildring är naturligtvis avsevärt mer balanserad än Bratt/Guillous 20 år tidigare. Men det finns ännu en "IB-bok": *IB-affären – i vems intresse?* som skrevs av IB-agenten Svante Winqvist 1974. Boken är intressant i flera avseenden och tål en omläsning.

Winqvist hörde till de IB-medarbetare som hårt kritiserades av Bratt/Guillou. Man behöver inte läsa många sidor för att förstå varför de båda vänsterjournalisterna var så hätska i sin kritik mot IB som organisation och mot de enskilda medarbetarna, vilka i *FiB-Kulturfront* presenterades med personnummer, inkomst, adress, ekonomiska tillgångar m m. Orsaken är enkel:

IB och dess anställda var antikommunistiska. Det kan med fog hävdas att Winqvists bok är en partsinlaga, men den ger en intressant motvikt till de starkt propagandistiskt färgade anti-IB skrifter som Bratt/Guillou producerade och fick stöd för i ledande massmedier. Inte minst belyser

Winqvist det senare förhållandet.

Ett av de mediainslag som mest frekvent tog upp IB-turerna var *Dagens Eko*, och den journalist som gjorde flest inslag – fjorton av sjuttio mellan den 1 maj och 10 december 1973 – var Jan Guillous gamle vän Göran Rosenberg. Denne hade ingått i kommunistorganet *Clartés* redaktion och medarbetat i tidskriften *Palestinsk Front* medan Guillou var dess redaktör.

Om Guillou och Rosenberg ger Winqvist en intressant upplysning:

"De har, som åtminstone delvis framgått av försvarsutskottets granskning, tillsammans rest till Israel. De hade därvid uppdrag att för en palestinsk underrättelsetjänst insamla uppgifter avseende Lod-flygplatsen. Göran Rosenberg påstås ha sagt att han under ett besök i Israel varit arresterad och förhörd, men att de kartskisser han vid det tillfället hade på sig ej upptäcktes av den israeliska säkerhetstjänsten."

Det kan kanske förtjänas att nämnas att det var på Lod-flygplatsen den svåra massakern skedde vid en senare tidpunkt, då en japansk sympatisörgrupp kastade handgranater bland väntande passagerare.

Mediavänstern

Rosenberg, Guillou och Bratt var prominenta medlemmar av mediavänstern, vilken under ett par decennier kom att dominera åsiktsbildningen och debattklimatet i vårt land. Dess inflytande är ännu märkbart, vilket envar som med någorlunda regelbundenhet läser tidningarnas kultur- och opinionssidor lätt kan förvissa sig om. Just denna mediavänster var ett mycket tungt skäl till att IB-affären över huvud taget kom på tapeten.

Rosenberg blev senare TV2s korrespondent i USA med reportage om fattigdomen i det amerikanska samhället som specialitet. Många personer med svensk TV som enda nyhetsmedium av rang tror därför att USA praktiskt taget är ett stort fattighus.

IB-affären fick sin säregna laddning av fakta, drama och fantasi tack vare att dess avslöjare gjorde vad de gjorde därför att de utifrån sin vänsterhorisont var intresserade av att undergräva och smutskasta svensk underrättelsetjänst, svenskt försvar och svensk demokrati.

Detta påvisar i mitt tycke Svante Winqvist på ett övertygande lägmått sätt i sin lilla bok, som möjligen alljämt finns på några bibliotek i de fall ideologiskt medvetna biblioteksarbetare inte gallrat ur dem.

16 f d kommunistdiktaturer i sammanfattning

Femton f d sovjetrepubliker är nu självständiga. Det forna Jugoslavien består av fem självständiga stater. Därtill kommer ytterligare åtta stater som har sina rötter i det som var det kommunistiska Östeuropa och slutligen Afghanistan, Mongoliet och Nicaragua som också gjort sig av med kommunistdiktaturer av den gamla sorten. Av de trettioen länderna är det dock bara sex som definitivt tagit sig ur kommunismens grepp: Östtyskland, Polen, Tjeckien, Ungern, Slovenien och Lettland är på god väg. Men i Centralasien och Kaukasus sitter de gamla makthavarna i orubbat bo och inga egentliga reformer har genomförts. Contra sammanfattar läget i augusti 1993.

Nedan sammanfattar vi utvecklingen i de 16 f d kommunistdiktaturer som *inte* ingått i Sovjetunionen. I nästa Contra fortsätter sammanställningen med de 15 f d Sovjetrepublikerna.

Politiskt system

Ekonomiskt system

Religion

Militär situation

Kontakter med Väst

Minoritetsproblem

Afghanistan

Sedan kommunisterna kastades ut av generalen 1992 har olika muslimska grupper med militära medel försökt främja sin egen position. Striderna fortsätter.

Landet är förlorat av kriget och ekonomin slagen i spinnor. Under hela den kommunistiska tiden fördes ett intensivt krig och någon egentlig kommunistisk ekonomi genomfördes aldrig. Det mesta blev vid det gamla muslimska och halvfeodala systemet.

Afghanistan är starkt muslimskt. Under senare tid har de mer fundamentalistiska grupperna under Gulbuddin Hekmatyars vinnit terräng på den västlänska orienterade Ahmad Shah Massouds bekostnad.

Kriget mot ryssarna har ersatts av inbördeskrig mellan olika muslimska fraktioner. Afghanimen har med all önskvärdtydighet visat att de kan slå från sig mot yttre fiender om så skulle behövas.

Under kriget mot ryssarna kom det mesta stödet utifrån via Pakistan, men även Iran har varit en viktig kanal. Afghanistan har fått betydande stöd från muslimska länder som Saud-Arabien, men även från USA.

Afghanistan är en etnisk mosaik med en rad olika folkgrepp, utan någon egentlig majoritet. De flesta har dessutom anförvanter på andra sidan gränserna: i Pakistan, Iran, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan.

Albanien

Landet var tidigare den hårdesta och mest efterlevna kommunistdiktaturen i Östeuropa. När kommunismen föll föll den snåra uppgiften att få fart på den svaga Albanien på Sali Berishas, som vann valet 1992. Före kommunistdiktaturen Fatos Nano skakades i juli 1993 för korruption. Landet har fått ett demokratiskt system och en bergfärdig regering, men dess stabilitet måste anses osäker.

Albanians tidigare dogmatiska stalinistiska politik hade gjort det till det sämsta fattigaste i Europa. Den nya regeringen vill öppna landet för marknadsekonomi men svårigheterna är enorma, förtalad industrifälla anläggningar i landet, liksom infrastrukturen, är minst sextio år efter sin tid.

Den före kommunistdiktaturen Enver Hoxha förklarade 1967 Albanien som världens första helt ateistiska stat. Kyrkor och moskéer slängdes och trosor förbjöds och sattes i koncentrationläger, huser tilläts åter religiös verksamhet. Albanerna är främst muslimer eller katoliker, men religionens ställning har försvagats under kommunistdiktaturen.

Krigsmäkten är utrustad med äldre kinesiska vapen och det finns inga pengar för modernisering. Gränsländerna är fullt utrustade av egna lärokonflikter - och att förtrycka det egna landets albanska minoritet i förekommande fall (Serbien-Montenegro och Makedonien). Landet har anslutit om medlemskap i Nato, men lär knappast få det.

Albanien har länge haft nära förbindelser med Italien. Det är bara fem mil tvärs över Ötranto-zundet. Albanerna, som är en icke-slätsk folkgrepp som utsatts för slaviskt byck från norr och öster har varit sig till Italienare och grekerna för att få stöd. Det förhållandet att Albanien var ockuperat av Mussolini Italien under tiden 1939-1943 har inte påverkat de traditionellt goda albansk-italienska förbindelserna negativt.

Albanien har inga egna minoriteter, men det finns betydande albanska grupper i de angränsande republikerna Serbien (Kosovo-provinsen) och Makedonien. Det lär bara vara en betydande inman konflikterna exploderar i dessa områden.

Bosnien-Hercegovina

Fullt krig pågår och det är lite meningsfullt att tala om något politiskt system. Vid de val som hölls innan krigets utbrott fick nationalistiska partier 201 platser av 238 i parlamentet. Kommunismen fick 19.

Det ekonomiska system som fanns har slagits sönder av kriget. Olika miliser kontrollerar landet och det är meningsfullt att tala om ekonomiska förändringar i dagens situation.

Landet är splittrat mellan katolska kroater, ortodoxa serber och muslimer.

Fullt inbördeskrig mellan de tre största folkgrepperna: Serber (ortodoxa), kroater (katoliker) och muslimer. Framförallt serberna, men även kroaterna, får stöd utifrån. Muslimska länder har uttryckt intresse för att stödja muslimer. FN lyckas inte mäkta fred trots betydande styrkor i landet.

Landet är en enda etnisk konflikt mellan serber, kroater och muslimer. Alla tre grupperna försöker med militära medel skapa zoner där de kan utgöra ena befolkningsgrupp och med s k etnisk rensning jaga väg övriga invånare.

Bulgarien

Landet har inlet en fungerande parlamentarisk demokrati. Inledningsvis hade kommunisterna ett betydande inflytande och kontrollerade utvecklingen bakom kulisserna. Men de kontrollerade inte valen 1991 och därmed kunde demokratiska krafter ta över makten. Före kommunistledaren Todor Zhivkov är den ende av Östeuropas gamla diktatorer som dömts till fängelse. Det finns dock fortfarande en betydande risk att kommunisterna skäl återta sin förlorade position.

Under de första åren efter gammalkommunisternas fall hade det reformerade socialistpartiet stort inflytande på politiken. Detta försenade reformarbetet och Bulgarien ligger långt efter de övriga östeuropeiska i d satellitstaterna.

Den ortodoxa kyrkan överlevde kommunismen genom att den lät sig kontrolleras av partiet. När partiet tappade makten över staten behöll det sin kontroll över kyrkan.

Den bulgariska krigsmakten är utrustad med sovjetiska vapen.

Bulgarien har nästan aldrig haft några västkontakter. Medan övriga i d satellitstaterna påtvungits ryck överhöghet och kontrollen strävat efter egna västkontakter, har bulgarerna alltså landet frigjordes från turkarna med rysk hjälp 1877, varit kraftigt orienterat åt Ryssland.

Ungefär 10 procent av befolkningen, främst i landets sydöstra del, består av turkar. Under kommunisttiden utsattes turkarna för svår förföljelse, de förbjöds bland annat att tala sitt modersmål och hängödes att anta bulgariska namn. Idag ingår den turkiska minoritetens parti som den mindre partnern i den borgefega koalitionsregering som styr landet. Det turkiska minoritetsproblemet har åtminstone tillt vidare desameralts.

Kroatien

Landet har haft fria val i de dagar som kontrolleras av regeringen) och en borgefag regering styr landet. Det finns ett betydande inslag av i d exilkroater i regeringen. Kroatien har i sig konsoliderat sin ställning som demokratisk nation, men regeringen har inte kontroll över hela landet, eftersom det är ockuperas av Serbien eller kontrolleras av FN-förband.

Kroatien har en förhållandevis stark industri och regeringen är klart borgefagligt inriktad. Reformerna har dock försenats av striderna i området. Jugoslavien hade inga statsföretag utan ett stags arbetskooperativ, så det har inte varit möjligt att skifta ut företagen till allmänheten, men det åter en betydande tillväxt "underifrån" i företagsambeten.

Främst katoliker. Serber och kroater skäjer sig kulturellt främst genom sin religion.

Kroatien har följat de sydöstra delarna av landet till Serbien. En del av området kontrolleras numera av FN. Kroatiska styrkor är också involverade i stridigheterna i Bosnien-Hercegovina. De kroatiska styrkorna har hittills slutt slyka på tvären mot serberna, som lagt beslag på en större del av den gamla jugoslaviska krigsmaktens vapenresurser.

Kroatien har traditionellt starka band med Tyskland. Landet styddes under tiden 1527-1918 av huset Habsburg och har genom åren kontrollerats av bl a Republiken Venedig, Ungern och Österrike.

Det katolska Kroatien utgjorde länge del kristna Europas sista utpost mot det muslimska ottomanska (turkiska) väldet i sydöstra Europa. De ortodoxa serberna flydde undan det muslimska förtrycket och bosatte sig i sydöstra Kroatien, som därmed fick en serbisk befolkning. Trots att befolkningen är serbisk har området av historiska skäl räknats till Kroatien.

Makedonien

I Makedonien har reformer under Aeto Markovic vunnit majoritet i någorlunda fria val.

Reformarbetet går långsamt och viljan förefaller vara svag.

Ortodod kristna.

Krigsmakten är svag och består av obetydliga rester av den jugoslaviska krigsmakten.

Makedonien är ett sydslaviskt språk som är nära besläktat med bulgariskan – en del menar att det bara är en dialekt. Bulgarien – som kommit betydligt längre än Makedonien i sin modernisering – är därför en kanal ut i världen.

Mer än 10 och 20 procent av Makedoniens invånare är albaniar. Här finns en betydande konfliktrisk, som dessutom kan förstärkas av det ännu större konflikthotet i den angränsande albanska språkiga Kosovo-provinsen i Serbien.

Mongoliet

Också i Mongoliet föll kommunismen, yttrandefrihet infördes och någorlunda fria val hölls. Oppositionen hade svårt att organisera sig. Alla oppositionella hade skoningslöst kastats i fångelse eller låg sedan kommunisternas maktövertagande 1924.

Helt tekniskt var valen 1992 förhållandevis fria, men den historiska bakgrunden medförde att det "reformerade" kommunistpartiet (Mongoliska Folkets Revolutionsära Parti) fick 70 av de 76 platserna i parlamentet.

För första gången tiller Mongoliet nu privat småföretagsamhet (även om det traditionella normativet naturligtvis har kunnat kallas en form av småföretagsamhet även under kommunisttiden). Utskiftning har också skett av "aktier" i statsägda företag, men dessa aktier har inte varit kopplade till äganderätt och beslutanderätt i västerländsk mening. De har snarare varit någon odefinierbar form av obligationer med osäker avkastning och osäkert värde.

Abstrakta häskare har försökt utpöna religionen under 60 års tid. Men de har inte lyckats. Den traditionella religionen i landet är lamaistiskt buddhistisk.

Mongoliet är inte någon militär maktfaktor att räkna med.

Mongolerna har sina närmaste etniska band till angränsande områden i Kina. Och från Djings Khan och flera hundra år framåt var det mongoler som satt på Kinas kejsertron. Dock var det med ryskt bistånd som kommunismen infördes i Mongoliet 1924 och alltså dess har utlandskontakterna i stor utsträckning varit kanaliserade via Ryssland.

Det finns en turkspråkig (kazachisk) minoritet på ungefär 5 procent av befolkningen.

Nicaragua

Efter det blodiga inbördeskriget mellan kommunisterna under Daniel Ortega (sandinisterna) och frihetsskampar på högerkanten (contras) hölls fria val 1990. Contras vann en förkrossande seger, men kunde inte förvalta den segern. Trots valseger lyckades inte den nya valda presidenten Violeta Chacón på något ta över makten i landet. Bakom kulisserna har sandinisterna fortfarande behållit kontrollen i såväl armén som polisen. Demokratin är inte infördd på allvar.

Nicaragua under Somoza var ett enda stort familjeföretag med familjen Somoza, som kontrollerade det mesta. I och med sandinisternas maktövertagande blev herrarna nya, men systemet lika centraliserat och ineffektivt. Den nya regeringen har inte lyckats införa privat företagsamhet i traditionellt västerländsk mening, även om det inte heller råder någon planekonomi.

Landet är katolskt.

Trots den borgerliga segern i valet 1990 har de kommunistiska sandinisterna haft kontroll över den nicaraguanska krigsmakten. Den har dock låtit se sin storakt kraftigt reducerad. Under sommaren 1993 har den antikomunistiska Contras-gruppen åter gjort sin röst hörd. Den jord som Contras-soldaterna blev utlöslad har hittills lytt med sin följsamhet och soldaterna har protesterat mot detta genom att bland annat korvringt och operera några nicaraguanska soldater.

Polen

Fria val har genomförts i god ordning, men resultatet blev en polsk riksdag med 29 partier och svaga regeringar. Nya val hölls i september 1993, då fanns spörsmål om kommer att bopåsar utvalda partier i parlamentet (sejmen). Demokratin kan anses vara konsoliderad.

Polen sålde sig till förtärligt andra länder i Östeuropa genom att landet även under kommunisttiden hade ett privatägt jordbruk och en serviceekonomi som till stor del bedrevs inom privat småföretag.

Entreprenörandet har bidragit till att nya företag startats och kombinerat ut de gamla ineffektiva statliga företagen. Fortfarande kontrollerar dock staten de stora och medelstora industriföretagen, även om det finns en av parlamentet under sommaren 1993 godkänd privatiseringsplan för dessa företag.

Nära två tredjedelar av polackerna arbetar idag i det privata näringslivet. Polen är den näst Ryssland största enskilda marknaden i det gamla östblocket och har därför dragit till sig betydande utländska investeringar. Polen har passerat botten i omvandlingsfasen och upplever nu en stark dynamisk fas i näringslivet.

Polen är ett utpräglat katolskt land, där den katolska kyrkan spelade en mycket betydelsefull roll för att få regimen på koll.

Polen har genom århundraden haft ett utsatt, militärgeografiskt läge mellan stormakterna Ryssland och Tyskland. Landet har livs varit uppdelat mellan dessa och Österrike-Ungern. Fortfarande finns ryska trupper kvar i landet (i motsats till situationen i Tjeckien, Slovakien och Ungern). De har motiverats av behovet av en förbindelselinje till de ryska trupperna i östra Tyskland. Motiven hos de ryska soldaterna torde vara låg och de utgör i huvudsak en laston inte något hot mot den polska statens ställning.

Polen var under perioden 1795-1918 delat mellan Ryssland, Österrike-Ungern och Tyskland. Många polska intellektuella levde då i exil i Frankrike, som utövade ett starkt kulturellt inflyande. Idag utgör dock de ekonomiska banden till den närliggande grannen Tyskland en betydligt viktigare kanal till Väst. De många miljoner amerikanerna av polsk härkomst utgör en annan viktig länk till Väst. Också Sverige spelar en liten men inte helt obetydlig roll, närmst på grund av vårt geografiska läge och de internationella politiska som berör eller har bott i Sverige.

Landet har en nästan helt polsk befolkning. Det kan dock noteras ett i viss utsträckning ökat inflyende av utlänningar. De som tidigare använde Polen som genomgångsland för flykt till Tyskland eller Sverige sökas nu normalt tillbaka till Polen, som därmed blivit en uppsamlingsplats för bland annat rumänska zigenare.

Rumänien

Rumänien var den av de i d satellitstaterna i Östeuropa som genomgick den blodigaste omvälvningen 1989. Den gamle diktatorn Nicolae Ceausescu och hans hustru Elena avrättades. Den nye presidenten Ion Iliescu var gammal partipamp och fortsätter i stort sett i gamla hjulspår. Valet 1990 var manipulerat och oppositionen utsattes för diverse övergrepp. Rumänien har förbättrat en kommunistisk diktatur.

Ortodox kristna.

Den rumänska krigsmakten har haft betydande styrka. Den har också kommit till användning för att kväsa den inhemska oppositionen, inte minst protesterande oppositionella i huvudstaden Bukarest.

Rumänska är ett romanskt språk, en ö i det slaviska Östeuropa. Traditionellt finns förbindelser med andra romanska länder, där särskilt Frankrike kan nämnas. Kommunistsregimen under Ceausescu försökte kva en mot Moskva oberoende utrikespolitik, men det medförde inte några långvariga öppningar mot Väst.

Under diktatorn Ceausescu kännetecknades Rumänien av ett hålnystat förtryck mot den ungerska befolkningens majoriteten i Transylvanien i nordvästra Rumänien. Det uppskattas finnas 2 miljoner ungrear i Rumänien idag har ungrarna vunnit vissa politiska och kulturella rättigheter, men de är fortfarande hårt trängda av de "14" kommunister som styr i Bukarest.

Serbien-Montenegro

Jämte en del centralasiatiska. I de sovjetrepublikerna är Serbien-Montenegro det mest flagranta exemplet på hur garnisonkommunisterna kan hålla sig kvar vid makten med odemokratiska metoder. Den man som skulle ge Serbien ett ansåndsamt ansikte i Väst är den serbo-amerikanen Milan Pantic, utnämnd som premiärminister med gemensamt klassiskt kommunistiskt arv. Slobodan Milosevic, Pantic återvändande till USA.

Den kvarvarande oppositionens främsta ledare Vuk Draskovic hölls grundlöst fånglad över en månad sommaren 1993. "Valen" i landet har varit svårt manipulerade.

Här är allt vid den gamla kommunistiska planhushållningsordningen.

Orttodst kristna. Serber och kroater skiljer sig kulturellt främst genom sin religion.

Serbien-Montenegro har tagit över det mesta av det gamla Jugoslavien:s starka krigsmakt. Vapen har levererats till serber i grannländerna Kroatien och Bosnien-Hercegovina. Det är ingen tvekan att Serbien-Montenegro har det militära övertaget på Balkan halvön.

Serberna har sedan länge räknat sina bakkar östlöst, inte västlöst. Det är fysiskt som är ideal och föredöme i Serbien.

I de norra delarna av landet finns en ungersk minoritet (Vojvodina-provinsen). I de södra delarna av landet (Kosovo-provinsen) finns en stor albansk folkgupp (2 miljoner människor).

I Kosovo är albanerna helt dominerande, men serber upprätthåller alla offentliga tjänster och skolundervisning en beaktning på serbiska. Förtrycket är albanerna i Kosovo-provinsen är sannolikt det mest hålsynsblösa förtryck av en befolkningsgrupp som förekommer i Europa idag.

Slovakien

Fria val har hållits i god ordning. En regering med vissa rötter i det gamla kommunistpartiet styr landet, men den midste ändå beaktas ha deaktiverat sig tillräckligt från kommunismen för att inte utgöra ett hot mot demokratin.

Slovakien genomförde under sin tid som en del av Tjeckoslovakien en radikal utveckling genom att de statliga företagen skiftades ut till medborgarna. Den slovakiska delen av landet hade industrisektorn långt senare än den tjeckiska och lyngdebruket i industrin låg på lång nusteringsindustri, anses att försörja hela Warszawa-pakten. För delarna finns ingen marknad nu. En mer eller mindre socialistisk regering tog över makten i samband med Tjeckoslovakien delning den 1 januari 1993.

Främst katoliker, men också en halv miljon protestanter.

De nya trupperna har lämnat landet (1991). Slovakien får nu bygga upp sitt försvar från grunden. Det finns en mycket omfattande vapenindustri, Slovakien var inte bara Tjeckoslovakien utan hela Warszawa-paktens vapen-smedja. Landets begränsade störtök gör att det dock knappast kan bli ett hot mot omgivningen.

Före Andra världskriget gick det alltså spårvagn mellan den österrikiska huvudstaden Wien och Slovakien huvudstad Bratislava (Prestburg). Slovakien utgjorde från 900-talet till 1918 en del av Ungern (Österrike-Ungern).

I landet finns en betydande ungersk minoritet, samt dessutom zigenare. Ungarna har klagit på att deras rättigheter fått ett sämre skydd i Slovakien än i det gamla Tjeckoslovakien, där slovakerna själva var i minoritet.

Slovenien

Fria val har hållits i god ordning. En marknadsriktad regering styr landet. Demokratin kan anses vara konsoliderad.

Slovenien var den mest utvecklade delen av det gamla Jugoslavien (i hela Östeuropa), med en industri som var av god västerländsk klass. Marknadsekonomiska styrprinciper rådde redan under Titos tid, men ägarförhållanden var arbetarkooperativ. Idag har Slovenien tagit stora steg i riktning mot ett modernt näringsliv av västerländskt snitt.

Främst katoliker.

Efter två veckors sporadiska strider i samband med den slovenska självständighetsförklaringen i juni 1991 har läget varit lugnt. Slovenska styrkor har fullständig kontroll över landet, som är militärt svågensträngigt på grund av den bergiga terrängen. Närmaste grannland i söder, Kroatien, är djupt involverat i militära konflikter på andra håll (mot Serbien och i Bosnien-Hercegovina), varför Sloveniens ställning måste bedömas som stabil.

Slovenien utgjorde under tiden 1283-1918 en del av det habsburgska Österrike. Kontakterna med Österrike är goda. Också Italien står Slovenien nära.

Landet har en nästan helt slovensk befolkning och lita minoritetsproblem.

Tjeckien

Fria val har hållits i god ordning. En marknadsliberal och högerinriktad regering styr landet. Demokratin kan anses vara konsoliderad.

Tjeckien har genomfört det mest långtgående och radikala privatiseringsprogrammet i hela det forna Östeuropa. Redan som en del av Tjeckoslovakien genomfördes en radikal ägarspridning genom att de statliga företagen skiftades ut till medborgarna genom privata-eringkuponger. Genom detta är större delen av näringslivet i privat ägo. Många stora företag har sålts till utländska ägare. I Tjeckien hålls bar i privat marknadsekonomi.

Ungern

Fria val har hållits i god ordning. En marknadsliberal och högerinriktad regering styr landet. Demokratin kan anses vara konsoliderad.

Ungern var under 1990-talet en experimentstat för marknadsekonomiska reformer i Östeuropa. Landet hade därför vid högöresen kommit långt i utvecklingen av något som skulle kunna liknas vid en marknadsekonomi. Idag kommer 45 procent av BNP från den privata sektorn. Utvecklingen har fortsatt och många internationella företag har investerat i Ungern - 60 procent av Västeuropas ösatsningar avser Ungern.

Östtyskland

Fria val har hållits i god ordning. Efter som Östtyskland nu utgör en del av det ensade Tyskland kan demokratin anses vara särdeles väl konsoliderad.

Det östtyska näringslivet har privatiserats och anpassats till marknadsekonomi med sedvanlig tysk grundighet. Det statliga holdingsföretaget Treuhänderstat har fått till uppgift att sälja ut samtliga östtyska företag. De som har livskraft torde nu vara sålda och därför återstår den svåra uppgiften att avveckla de hopplöst ineffektiva resterna av det gamla planhushållningssystemet.

De ryska trupperna har lämnat landet (1991). Tjeckien bygger nu upp ett eget av Warszawa-pakten oberoende försvär. Så länge Ryssland är försvagat torde det vara tillräckligt starkt, men vad händer sedan?

Tjeckien var under mellankrigstiden ett av Europas rikaste länder. Kontakterna med Tyskland och Österrike har alltid varit goda. Under perioden 1926-1918 styrdes Tjeckien av huset Habsburg.

Det finns inga närmvärda minoriteter i Tjeckien. Den stora tyska befolkningsgruppen i Sudetenland (3 miljoner människor) jagades från hus och hem 1945. De överlevande och deras ättlingar lever främst i västra Tyskland och ställer krav på ersättning för förlorad egendom.

Samtliga sovjetiska trupper har lämnat landet, vilket skedde 1991.

Ungern var under perioden till 1918 ett av de två källanderna i den habsburgska dubbdynastin Österrike-Ungern. Kontakterna med Österrike och Tyskland är goda.

Efter Första världskriget kapade grannländerna åt sig stora delar av Ungern. I själva Ungern finns därför inga närmvärda minoriteter, men det finns betydande ungerska minoritetsgrupper i Slovakien, Rumänien och Serbien (Vojvodina-provinsen).

Förtrände finns "sovjetska" (övs ryska) trupper kvar i östra Tyskland. Tyskland betalar 60 miljarder för att bygga bostäder i Ryssland åt de återvändande soldaterna. Ryssland har lovat att alla soldater ska cras tillbaka.

Östtyskland är nu en integrerad del av det ensade Tyskland och därmed det enda land som direkt blivit en del av Väst.

Så gott som alla invånare är tyskspråkiga och det finns inga minoritetsproblem. Kommunistiska vietnamesiska gästarbetare har i stor utsträckning skickats hem.

SVERIGE-NYTT

Contras notisavdelning har i detta nummer sammanställt av Tommy Hansson. De källor som refereras är inte direkt citerade, utan texten är en sammanfattning av originalkällan, försvitt inte annat markeras med citationstecken.

Kamp mot brottslingar

Grova brottslingar skall katalogiseras i ett nytt polisregister, där brottslingarnas DNA-typer skall finnas införda. Det föreslår en utredning som gjorts på begäran av rikspolisstyrelsen.

– Ett sådant register skulle innebära en avsevärd förbättring av våra möjligheter att bekämpa grövre våldsbrott, citerades rikspolischefen Björn Eriksson i *Svenska Dagbladet* den 29 juni.

Bakgrunden till rekommendationen är naturligtvis den grova brottslighetens acceleration. Polisen i Falun, rapporterar *Falu-Kuriren*, hade redan innan utredningen lades fram tagit initiativet till ett "värstingregister" med uppgifter om ortens 25–30 farligaste brottslingar.

Svensk läkemedelsjätte bojkottas i USA

Ett av Sveriges mest framgångsrika företag, läkemedelsjätten Astra i Södertälje, hotas av en omfattande amerikansk bojkott sedan New Yorks borgmästare David Dinkins ställt sig bakom en kampanj mot Astras prissättning av medicinen Foscavir vilken används som botemedel mot en följsjukdom till AIDS. New Yorks stad har i möjligaste mån slutat köpa läkemedlet direkt från det svenske läkemedelsföretaget.

Bakom kampanjen mot Astra står AIDS-aktivistgruppen Act Up.

(*Länstidningen, Södertälje*)

Förvirring i taxibranschen

I förra *Contra* skrev vi om den avreglerade taxibranschen. En mängd småföretag har efter avregleringen blommat upp, medan de stora bjässarna fått maka åt sig.

Svåröverskådligheten kan vålla problem för oss andra. Som när en av *Contras* medarbetare häromsistens blev överfallen av en taxichaufför. Efter att liksom Aschberg ha gått över ett övergångsställe och tvingat en taxibil att stanna blev vår medarbetare attackerad av chauffören som bröt

sönder den förhatlige fotgängarens solglasögon och sedan for i väg i sin bil.

Bilen hade markeringen *Arlanda Taxi* och vår medarbetare skrev givetvis till det företaget och klagade. Brevledes kom då svaret från VDN på *Sigtuna-Märsta Taxi* som sade sig inte ha med saken att göra. Chauffören i fråga tillhörde nämligen ett annat företag, *Mc Rill Taxi*, som var kopplat till *Arlanda Taxis* växel. VDN sade sig heller inte kunna styra hur *Arlanda Taxi* skötte verksamheten, eftersom han ju minsann bossade för ett helt annat företag.

Det brev som vår medarbetare fick var dock skrivet på *Arlanda Taxis* brevpapper. Chefer ger alltså enligt eget gottfinnande andra företag skulden vid incidenter (men ger säkert det egna företaget äran om kunden berömmar...).

Eftersom det rör sig om transporter av känsligt gods, nämligen människor, i ett farligt fortskaffningsmedel, bilen, finns det ett allmänintresse av en fortsatt viss yttre kontroll av taxibranschen.

PLO-kontoret stängs?

Den palestinska terroristorganisationen PLOs kontor i Stockholm, i praktiken en inofficiell ambassad, hotas av nedläggning. Anledningen därtill är en under senare år alltmer försämrade ekonomisk situation.

PLO-ledningen diskuterar frågan, uppger enligt tidningen biträdande chefen för Stockholmskontoret, Adnan Kaiss. Möjligen kan kontoret flytta till mindre lokaler och PLOs villa på Djursholm komma att säljas.

Orsaken till PLOs dåliga finanser är att organisationen förlorat tidigare generösa biståndsgivare av typ Kuwait och Saudiarabien, detta sedan PLO-chefen Yassir Arafat ställde upp på Saddams Husseins i Gulfkriget.

(*Dagens Nyheter*)

Kommunister på handbollsresa

Vår favorit bland idrottsklubbar, Proletärens FF, har tillbringat en del av sommaren på Kuba. Omkring 15 medlemmar av föreningens handbollstrupp begav sig till den karibiska ön för att sprida det svenska handbollsevangeliet.

Sålledes är det alldeles tydligt att idrott och politik hör ihop. Proletärens FF är

nämligen en förening som står KPML(r) mycket nära. Tidningen *Proletärens* idrottsredaktör, Olle Minell, är själv följande gammal landslagsman i handboll.

Så här kommenteras resan i partipressen: "Resan är en fortsättning på det idrottsutbyte som PFF utvecklat under de senaste åren med bl a kubanskt deltagande i Fredsloppet. Kuba är ju ett land som fortfarande håller de socialistiska idealen levande. Landet satsar på att utöka det folkliga deltagandet i beslutsfattandet och styrelsen av landet. Detta genom den s k folkmakten. Stödet till progressiva stater och befrielseströrelser runt om i världen har gjort Kuba aktat och hyllat bland tredje världens folk."

Detta är naturligtvis så fel det kan bli.

(*Proletären, Göteborg*)

Gamla kommunister i Nej till EG

Kritisk till EG kan man vara av olika skäl. Mörkblå torypartister i England, inklusive Margaret Thatcher, är motståndare till den planerade vidareutvecklingen av den europeiska gemenskapen. I Sverige har EG-motståndet hittills följt andra riktlinjer.

I organisationen Nej till EG finns flera aktiva kommunister. En heter Gösta Torstensson, medarbetare i tidningen *Kritiska Europafakta* och tidigare chefredaktör för tidningen *Kommunisten* vilken hyllade Albanien under kommunisttiden. Torstensson har bl a kallat Sverige för en "kapitalistisk diktatur".

Bland andra medlemmar i Nej till EGs styrelse kan nämnas Barbro Andersson, medlem i Svenska kvinnors vänsterförbund (SKV) som förut stått både vpk och apk-nära. En tredje styrelseledamot är Liza Boethius, vars parti hette Sveriges kommunistiska parti (SKP). Också styrelsemedlemmen Sture Ring, militant fackboss i grafiska fackförbundet, har suttit i SKPs styrelse. Organisationens vice ordförande Jonas Sjöstedt är aktiv vänsterpartist.

Nyligen har också meddelats att den militante kristne aktivisten Sune Lyxell i Mullsjö startat ett nytt politiskt parti med namnet Ny framtid, som går ut hårt mot svenskt medlemskap i EG/EU.

(*Svenska Dagbladet*)

Den svenska modellen

Som bekant finns enligt svenska biståndsprofeter ingen hejd på hur bra den svenska modellen är. Naturligtvis, menar man, borde hela världen göra som vi svenskar gör. Därför försöker nu Malmöhus hushåll-

ningssällskap sprida idén om hushållningssällskap till fem byar i Tanzania. Svenska hushållningssällskap, förklarar tidningen *Volontären* nr 2/93, spelade förr om åren "en viktig roll i Sverige som rådgivningsorgan till jordbrukare".

Och vad som var bra för Sverige för ca 50 år sedan, det är självfallet bra för hela världen. Med svensk hushållningsmodell som rättesnöre försöker därför nu svenska volontärer lära tanzaniska kvinnor plantera snabbväxande träd som skall användas som brännved.

Volontären ges ut av Svensk volontär-samverkan, som förklarar sig ha stöd av bl a följande "folk rörelser": ABF, SSU, CUF, Frälsningsarmén, Vänskapsföreningen Sverige-Zimbabwe, Svensk-Seychellska föreningen, Kulturgruppen Wiwili samt Grenadakommittén.

Wallenbergpengar också

Så har det uppdagats, det som vi alltid haft på känn – att svenska kommunistpartier understöts ekonomiskt av Sovjetunionen. Såväl Vänsterpartiet kommunisterna (vpk) som Arbetarpartiet kommunisterna (apk) fick generösa dusörer från Storebror i Kreml. I det gamla KGBs arkiv har hittats ett kvitto som bekräftar, att apkmottagit en summa på drygt en miljon kronor från Moskva. Partiledare Hagels egen uppgift, att hans namnteckning på kvittot skulle vara förfalskad, tror väl ingen på – allra minst Hagel själv.

Men det var inte bara röda pengar som kom apk till del. När en kvinnlig apk-sympatisör fick ärva pengar från släkten Wallenberg-Sager – en synnerligen tilltagen summa dessutom – skänkte hon partiet (anonymt) välbehövligt kapital.

Pengar luktar ju inte.

(Dagens Nyheter)

Ökad vänstermakt i Södertälje

Förra fritidsborgarrådet i Stockholm och Vänsterpartiets gruppleddare i Stadshuset, Per Sundgren, har utsetts till biträdande chef för bildningsförvaltningen i Södertälje.

Det är kommunens största förvaltning och den som administrerar gymnasieskolorna, kulturen, fritidsverksamheten och numera också invandrarfrågor. Sundgrens chef heter Ulf Lindberg, tidigare rektor för Täljegymnasiet.

Med Sundgrens tillsättning får vänstern, som bara har fyra platser i fullmäktige, ett mycket stort inflytande eftersom den politiskt tillsatta bildningsnämnden redan har

det före detta kommunistpartiets gruppleddare Per Jacobson som ordförande. Jacobson lär vara ett av norra Europas mycket få kommunistiska kommunalråd.

Den borgerliga oppositionen – m, nyd, fp och kds – reserverade sig mot Sundgrens tillsättning eftersom man över huvud taget inte ville tillsätta tjänsten som biträdande förvaltningschef.

Taiwan-order till ABB

Asea Brown-Boveri (ABB) i Västerås har säkrat en stororder på kolkraftverk till Republiken Kina på Taiwan. Orderns värde motsvarar tre miljarder kronor.

Problem för Greenpeace

Den extrema miljöorganisationen "Greenpeace" har problem just nu. Organisationen förlorade i slutet av juni ett viktigt skattemål i länsrätten i Göteborg. Man vill inte betala skatt med motiveringen att man är en ideell organisation. Både skattemyndighet och länsrätt har dock uppfattningen, att Greenpeace inte uppfyller sådana krav på öppenhet som är en förutsättning för skattebefrielse.

Om länsrättens dom står fast – Greenpeace har överklagat till kammarrätten – får organisationen betala ca 3,5 miljoner kr i skatt.

I *Deutschland-Magazin* nr 5/93 avslöjas att Greenpeace i Tyskland förfalskat pressmeddelanden som föregivet skulle ha utsänts av bilindustriförbundet Verband der Automobilindustrie (VDA). Greenpeace

hade kommit över brevpapper med VDAs logotype.

ANC – ett politiskt parti

I en ledare i tidskriften *Frisksport* nr 4 uppmanas landets frisksportare att uppvakta sina politiker i riksdagen för att säkerställa fortsatt svenskt bistånd till ANC i Sydafrika. Det har på sistone höjts röster för att ANC inte skulle få några pengar från Sverige därför att rörelsen i realiteten är ett politiskt parti – Sverige stöder i princip inte politiska partier med statliga biståndspengar.

"ANC är inget politiskt parti och kommer aldrig att bli", påstås i ledarartikeln.

Helt fel. ANC planerar som bäst sitt deltagande i de demokratiska val som fastlagts till den 27 april 1994. Hur skulle man kunna ställa upp i de valen om man inte vore ett parti?

Det har uppgivits att ca en tredjedel av rörelsens budget utgörs av svenska pengar.

Ressuget AMU

Tidigare har vi under "Sverige-Nytt" berättat om ressugetna politiker och tjänstemän som t ex rest till Barbados för att studera social välfärd eller till Australien för att lära sig mer om lokaltrafik.

Nu har turen kommit till ledningsgruppen för AMU i Eslöv, som i april vistades i Orlando, Florida, för att delta i kursen "The Disney Approach".

UTLANDS-NYTT

PKKs bödlar slår till

Det s k Kurdistans arbetarparti, PKK, en marxistisk terroriströrelse, som bl a angriper utländska turister i Turkiet, dödar urskillningslöst för att sätta makt bakom de många dogmatiska orden.

Det har meddelats från Diyarbakir att en PKK-raket dödade en familj på sex personer i sydöstra Turkiet. Gerillan besköt byn Yalacik i provinsen Mardin med raketer och dödade då fyra barn och deras föräldrar. Enligt myndighetsuppgifter dödades också sju turkiska soldater och tolv PKK-män.

(TT-Reuters)

Bara halv befrielse

I slutet av 1989 föll den kommunistiska diktaturen i Rumänien. Men ännu har inte demokratin fått fäste. Detta bekräftas av en intervju med prästen Laszlo Tökes, vars kontroverser med myndigheterna gav upphov till den rumänska omvälvningen. Tökes säger bl a:

"Vi kan i dag verka friare än förut i det kyrkliga livet och inbjuda till möten. Vi kan samla ungdomar m m. Samtidigt pågår en kampanj mot alla centrala figurer i revolutionen, främst är den riktad mot mig. Ceausescus son är frisläppt, Securitate-officerare som lynchats av folkmassorna får i dag postum upprättelse. Vi är fortfarande under bevakning och kontroll."

(Rundbrev utgivet av Martyrkyrkans vänner, Finland)

Socialister älskar fattiga...

Den komservative franske politikern Jacques Godfrain har tilldelats ett humorpris för en sarkastisk kommentar om den förra franska socialistregeringen: "Socialister älskar de fattiga så högt att de vill att de skall bli fler".

Juryn som valde bland kandidaterna bestod av yrkesarbetande humorister och skämttecknare. En konkurrent till Godfrain som mästerskämtare var före detta socialistiske miljöministern Sergolene Royale, som kom med (den förmodligen omedvetna) lustigheten:

"Jag är väldigt stolt över vad vi har åstadkommit och ännu stoltare över vad som återstår att göra."

(TT-Reuters)

Snyting mot Clinton

Den tvåstjärnige amerikanske generalen Harold N Campbell tillhör inte president Bill Clintons mera devota beundrare. Campbell, dekorerad krigshjälte i Vietnam, skrädde inte orden under en middag i Holland där 200 personer var närvarande. Clinton är, om man får tro generalen, en "kvinnotjusare och bögsälskare som smiter från lumpen och röker hasch."

Bakgrunden till general Campbells uttalande är att det under den amerikanska presidentvals-kampanjen framkommit, att "Slick Willie" Clinton undandragit sig värnpliktstjänstgöring, varit otrogen mot sin hustru och rökt annat än vanliga cigaretter ("Men jag drog aldrig halsbloss"). En av Clintons första åtgärder i Vita huset var vidare att ta initiativet till att homosexuella skulle öppet beredas plats i det militära.

Om Campbell blivit mer försonlig gentemot president Clinton efter det av honom beordrade luftangreppet mot Iraks spioncenter förtäljer inte historien.

(Expressen)

Avrättning i Kina

En polischef i sydvästra Kina rapporteras enligt TT-Reuters ha blivit avrättad för att dels ha våldtagit elva kvinnor, dels ha mottagit 80 000 kr i mutor. Uppgifterna kommer från *Guangmings Dagblad*.

Polischefen, som hette Lu Shichang, var säkerhetschef i regionen Longan i provinsen Guanxi. Han avrättades omedelbart efter det att domen fallit.

Afrikanska ledare ansvariga

Också bland debattörer djupt inne i de borgerliga leden har det länge varit närmast en självklarhet, att "kapitalismen" och "västerlandet" varit ansvariga för armodet i Afrika. Detta synsätt går ytterst tillbaka till Lenins tes om imperialismen som kapitalismens sista stadium.

Den myten kan nu definitivt avfärdas som just – en myt. *Det Bästa* ur Reader's Digest (maj 1993) innehåller under rubriken "Den afrikanska tragedin" en sammanfattning av situationen på den afrikanska kontinenten:

"I dag är de flesta afrikanska länder fattigare än de var när de uppnådde självständighet. Mellan 1980 och 1989 minskade

det svarta Afrikas bruttonationalprodukt per capita med i medeltal 1,2 procent – den sämsta ekonomiska utvecklingen i hela tredje världen (Ostasien hade en tillväxt av 6,2 procent och södra Asien 3 procent)...

Sanningen är den att det är de afrikanska ledarna själva som fört Afrika bakåt. I många fall var de maktavare som tog över styret efter oberoendet värre än det kolonialstyre de ersatte. I Somalia var den civila regering som tog makten 1960 hopplöst korrumperad, och de följande regeringarna var lika inkompetenta. Tyvärr ligger numera också Angola, Moçambique, Sudan, Uganda och Zaire i ruiner."

För att nu inte tala om Liberia, Etiopien, Tanzania, Zimbabwe...

Quayle på Taiwan

Förre amerikanske vicepresidenten Dan Quayle, 46, besökte Republiken Kina på Taiwan som sista anhalt på en resa i Fjärde östern i slutet av juni. Tidigare hade han besökt Japan och det kinesiska fastlandet.

Quayle ingår numera i styrelsen för den konservativa informationsbanken Hudson Institute och anses stå tjänstemän inom det taiwanesiska utrikesministeriet nära. Under sitt tre dagar långa besök i Taipei träffade Quayle bl a president Lee Teng-hui, premiärminister Lien Chan, utrikesminister Fredrick Chien samt guvernör James Soong. Quayle förärades också ett hedersdoktorat av Chung-Hsing-universitetet.

Det ryktas vidare att förre presidenten George Bush kan komma att besöka Taiwan i november.

(The Free China Journal, Taipei)

OSS-invandrare behöver sjukvård

En undersökning som gjorts av Histadruts ekonomiska och sociala forskningsinstitut visar, att invandrare från det forna Sovjetunionen, det nuvarande lösliga "samväldet" som kallas OSS, behöver mer sjukvård än andra israeler. Det beräknas att omkring 25 procent av immigranterna från det gamla Sovjet har hälsoproblem av typ diabetes, högt blodtryck och hjärtåkommor. 18 procent av invandrarna tar medicin regelbundet.

En del av hälsoproblemen, antas det,

beror på dåliga matvanor till följd av bristen på föda.

(*Shalom över Israel*)

Den verkliga Anita Hill

Minns ni Anita Hill, den svarta f d medarbetaren till domare Clarence Thomas som i TV-sända senatsförhör i Washington 1991 hävdade att den blivande ledamoten i Högsta domstolen Thomas trakasserat henne sexuellt (Thomas blev ändå invald)? Hill blev genast den radikala feminismens hjältinna.

Nu har den amerikanske undersökande journalisten David Brock skrivit en bok med titeln *Anita Hill: The Untold Story*. Bokens slutsats är, att professor Hill farit med osanning och försökt "sätta dit" domare Thomas enbart därför att han har en konservativ ideologisk uppfattning. Brock skriver i tidskriften *National Review* 10/5 1993:

"Clarence Thomas vittnesmål bekräftades fullständigt av andra vittnen och olika tredje parter. I skrivande stund har ingen aspekt av hans uttalanden utmanats på något sätt av någon före, under eller efter förhören – utom i Anita Hills eget vittnesmål. När hennes vittnesmål prövas på liknande sätt står hennes vittnesmål under ed och offentliga uttalanden antingen i konflikt med fakta eller utelämnar vissa händelser helt och hållet vid upprepade tillfällen, när hennes ord kan kontrolleras mot någon annans eller mot en skriftlig utsaga."

Hill har t ex inte nöjaktigt kunnat förklara varför hon valde att följa med Thomas till en annan arbetsplats, trots att detta skedde efter de påstådda sexuella trakasserier. Dessutom har det visat sig att hon fortsatte att hålla yrkesmässig kontakt med Thomas genom telefonsamtal o s v nästan ända fram till hennes vittnesmål i den amerikanska senaten.

Ho Chi Minh – slitstark idol

Det talas en hel del om Vietnams omvandling från en kommunistisk diktatur till ett samhälle med ett fritt näringsliv. Bl a har Hanoi nyligen upprättat diplomatiska förbindelser med Seoul. Låt oss hoppas att den utvecklingen har framgång.

Tills vidare håller dock kommunismen ställningarna som officiell doktrin. Vu Huu Ngoan, ställföreträdande chef för Marxist-leninistiska institutet i Hanoi, citerades nyligen:

"Jag tror inte att (den marxist-leninistiska) doktrinen kollapsat; tvärtom visar kollapsen (av det europeiska kommunistblocket) att principerna är riktiga och att de praktiserades felaktigt."

För att undvika alla missförstånd beträffande dess ideologiska hemmahörighet har nämnda institut nyligen lagt namnet Ho Chi Minh till sitt eget namn.

(*National Review, New York*)

Röd drömfabrik?

Hollywood angreps länge av vänsteretablissemang för att ge en glättad bild av samhället, helt framställd på den ondskefulla kapitalismens villkor för att söva människor – som annars skulle kunna bli kritiska samhällsmedborgare – till ro. Den tiden ser ut att vara förbi. I dag har Hollywood ("Drömfabriken") enligt många amerikaners uppfattning övertagits av vänsteretablissemang.

Den kanske mest "perfekta" politiskt korrekta filmen är den Oscar-belönade *The Crying Game*, som marknadsförts på ett mycket skickligt sätt. Filmens distributörer lyckades få alla amerikanska recensenter att lova att inte på förhand avslöja filmens kärna – att de båda huvudpersonerna, en IRA-terrorist och en brittisk soldat, båda förälskar sig i en vacker kvinna som sedan visar sig vara en manlig transvestit.

I filmen framställs den homosexuella kärleken som varm och fin, medan heterosexuella avfärdas som paranoidea eller osunda.

Det finns emellertid bedömare som menar att Hollywoods nuvarande rödfärgning är ytlig och opportunistisk och att det därför skulle vara möjligt att vända trenden. Dit hör exempelvis skådespelaren Charlton Heston (en gammal kompis till Ronald Reagan) och regissören Lionel Chetwynd (som gjorde den antikommunistiska och därmed kontroversiella Vietnam-filmen *Hanoi Hilton* för några år sedan).

När skall en ny John Wayne uppenbara sig på vita duken?

Mao guld värd

En kinesisk tidning har meddelat, att ett 18 karats guldmynt med inläggningar av sydafrikanska diamanter skall ges ut i samband med 100-årsfirandet av Mao Tse-tung's födelse.

Det är det röda Kinas centralbank som sköter utgivningen av denna begränsade

upplaga av minnesmynt av diktatorn som alltjämtär känd i Peking som "den store rorsmannen".

(*TT-AFP*)

Populär slogan

"Impeach the president – and her husband too!" Se där en populär slogan bland högeroppositionen till USAs presidentpar. En annan i samma stil lyder: "Too bad we sent a boy to do a man's job" (Clinton går bl a under benämningen "Boy" Clinton).

En mer konventionell variant är "Clinton-Gore, gone in four".

Den som lever får se. Clinton har tidigare under sin karriär gjort sig känd som en politisk överlevare.

Epidemi på Kuba exploateras politiskt

Tusentals kubaner har insjuknat i en märklig epidemi. Sjukdomen, som är en inflammation i synnerven, registrerades först i provinsen Pinar del Rio i början av 1992 och uppges mest drabba "vuxna och rökare". Sjukdomen medför bl a störningar i perifera nervsystemet, nedsatt känsel i huden och nedsatt rörlighet.

I början av 1993 spreds sjukdomen över hela Kuba och uppvisade alltfler likheter med nervsjukdomen MS.

Det är ett otrevligt faktum att den kubanska regimen börjat exploatera sjukdomen för politiska syften. I en intervju i *Norrskensflamman* nr 22/93 säger t ex Kubas tillförordnade ambassadör i Sverige Gaston Gonzales: "...det går inte att konstatera orsaken, ej heller utsluta bakteriologisk krigföring." (*Contras kursivering*).

Anders Milton, generalsekreterare i Sveriges läkarförbund, besökte Kuba i maj 1993 och avfärdar allt tal om bakteriologisk krigföring. En trolig orsak kan i stället vara undernäring i kombination med bristfällig hygien.

Ryska trupper

Enligt tre ryska desertörer pågår alltjämt rysk truppinflyttning till Lettland. Deserteringen skedde till följd av olidliga förhållanden vid tjänstgöringsplatsen, som var raketdivisionen i Liepaja. Desertörerna överlämnades till ryska ambassaden, där de omedelbart arresterades.

Taiwans representant i Sverige:

- Stort intresse för Taiwan bland svenska politiker!

Chan Ming-shing, chef för Taipei Trade, Tourism & Information Office i Sverige, kallas officiellt "representative" och inte ambassadör. Men en ambassadör är han i allt utom till namnet. Sedan han kom till Stockholm och Taiwankontoret i november 1990 har förbindelserna mellan Sverige och Republiken Kina på Taiwan stadig förbättrats:

- Mitt jobb här består i att stärka relationerna mellan våra båda länder. Och jag kan konstatera att så också sker. Vi ser på Sverige som ett mycket viktigt land, inte bara i Skandinavien utan i hela världen.

Faktum är, att det som den kinesiska örepubliken inofficiella ambassadör säger inte är diplomatiskt snömos med syftet att hålla världsländet på gott humör.

Förra sommaren uppgraderades det halvofficiella Svenska handelsrådet i Taipei och fick diplomatisk status. Ansvariga för verksamheten är i dag makarna Bengt Johansson och Anita Jonsson, vilka båda är yrkesdiplomater från UD. Johansson har bl a tidigare varit svensk konsul i Hong Kong och behärskar Kanton-dialekten flytande.

Uppsvinget i de svensk-taiwanesiska förbindelserna kom i och med den borgerliga regeringens tillträde hösten 1991. Då hade Chan varit i Stockholm knappt ett år. - Jag betraktar min postering här som mycket viktig, framhåller Chan. Ett tecken på den vikt Sverige tillmäter våra ökade förbindelser är, att på senare tid fyra högt rankade regeringstjänstemän besökt Taiwan - i tur och ordning statssekreterare Mikael Sörman i handelsdepartementet,

kommunikationsminister Mats Odell, statssekreterare Per Egon Johansson i kommunikationsdepartementet samt statssekreterare Alf Samuelsson i biståndsdepartementet.

Också i motsatt riktning har flygtrafiken tätat, berättar Chan:

- Den 26 augusti besökte generaldirektören i EPA, Environmental Protection Agency, Chang Lung-sheng, Sverige. Och i september kommer ekonomiminister Chiang Pin-kuong till Stockholm.

Nej till JAS-order

För att fortsätta den svensk-taiwanesiska framgångshistorien så hölls i mitten av juni vidare i Stockholm det nionde mötet i regi av Swedish-Chinese Joint Business Council med Ericsson-direktören

Björn Svedberg som ordförande. Deltog från Taiwan gjorde ett trettiotal höga befattningshavare inom handel, industri och infrastruktur. Det innebar bråda dagar för Chan Ming-shing och hans medarbetare vid TTT & I-kontoret i Wenner-Gren Center.

- Svenska storföretag, som Electrolux, Asea Brown Boveri och L.M. Ericsson, har alla filialer på Taiwan och ligger i hårt för att nå framgång. Jag finns i sådana sammanhang alltid till hands för att assistera, t ex när Asea Brown Boveri nyligen sålde ett kolkraftverk i miljardklassen till Taiwan.

Men allt har inte varit en dans på rosor

Taiwan är generöst med bistånd till andra länder. Här förbereds en sändning med 100 000 säckar ris till Ryssland.

beträffande relationerna mellan de båda länderna. Ett exempel på det är regeringen Bildts "nej tack" till Taiwans order omfattande 300 stridsflygplan JAS Gripen förra året. Orsaken till det svenska nej var att man inte ville riskera att stöta sig med Taiwans ständiga rival, Folkrepubliken Kina.

-Jag blev mycket besviken över Sveriges inställning, erkänner Chan utan omsvep. Jag vet ju att den ekonomiska situationen i Sverige inte är så bra och att en order i den här storleksordningen skulle betyda mycket för Sverige med tanke på arbetslösheten. Men regeringen hade bestämt sig för

– Jag blev mycket besviken över Sveriges inställning, erkänner Chan Ming-chin sedan Bildt tackat nej till en stororder på svenska stridsflygplan från Taiwan. (Foto: Tommy Hansson)

att tacka nej, och då var det inget vi kunde göra.

Ett argument för Sveriges handlande var det faktum att Sverige har diplomatiska förbindelser med Peking och att en Taiwan-order till Sverige av detta slag skulle förnärma de kinesiska kommunisterna. Ett sådant resonemang imponerar dock inte på Chan:

– Nej, för när Sverige sade nej vände vi oss i stället till USA och Frankrike, som inte tvekade. De har också diplomatiska förbindelser med Peking och inte med oss. Ändå accepterade de vår order. Så varför kunde inte Sverige göra samma sak?

För den som studerat den svenska utrikespolitiken efter 1945, särskilt i förhållande till kommunistdiktaturer i Tredje världen, kom naturligtvis Sveriges agerande i flygplansaffären inte som någon överraskning.

Ekonomiskt under

Republiken Kina grundades av dr Sun Yat-sen 1911 på det kinesiska fastlandet. När kommunisterna under Mao Tse-tung erövrade fastlandet i slutet på 1940-talet och utropade folkrepubliken på Himmelska fridens torg den 1 oktober 1949 tog emellertid nationalisterna under ledning av Chiang Kai-shek sin tillflykt till den lilla ön Taiwan.

Inte många bedömare tilltrorde nationalisterna några möjligheter att överleva någon längre tid. Man misstog sig. Drygt 40 år senare framstår Taiwan som ett av Ostasiens ekonomiska under, något efter Ja-

pan men fullt i paritet med Sydkorea. Relationerna med det röda Kina är alltså ansträngda, även om en viss förbättring anses ha inträtt.

– Förbindelserna med Peking är fortfarande det största problemet för oss, säger Chan Ming-shing. Vi hoppas på en fredlig återförening en dag, men först återstår mycket att göra. Peking måste inse att Taiwan är en viktig internationell kraft. Vi hoppas t ex att kunna återupptas i FN och att inom kort bli fullvärdig medlem i General Agreement on Tariffs and Trade (GATT).

Peking kräver att Taiwan skall uppträda under folkrepublikens flagga, men det är likväl ett faktum att Kina i dag är uppdelat i två delar, fastlandet och Taiwan. Och fastlandet har inte domsrätt över Taiwan.

Chan fortsätter:

– Det finns nu 21 miljoner människor på Taiwan med en per capita-inkomst på 10 000 US dollar. Republiken Kina är numera den fjortonde största handelsmakten i världen och det sjunde största investeringslandet.

Bruttonationalprodukten är den tjugonde största i världen, och vi har världens största eller näst största valutareserv. Oavsett vilken inställning man har till oss så kommer man inte ifrån dessa fakta. Taiwan finns kvar, vi har inte försvunnit.

En annan del av utvecklingen på Taiwan är den politiska demokratiseringen. Från att ända sedan slutet av 1940-talet ha styrt och ställt efter behag räknas i dag det nationalistiska Kuomintang-partiet som vil-

ket annat parti som helst.

Oppositionen bedriver stundom en hätskt aggressiv politik och har t ex anklagat L M Ericsson för att ha betalat hundratals miljoner i mutor. En oppositionell inriktning vill vidare utropa Taiwan till ett separat land, helt fritt från Kina. Detta avvisas totalt av Kuomintang med motiveringen, att ett sådant steg skulle kunna fresta Peking till att ockupera Taiwan. En inte helt orealistisk förmodan.

Kommunistkina har faktiskt ännu inte av sagt sig alla anspråk på att erövrta Taiwan med våld och bekänner sig ideologiskt fortfarande till en doktrinär kommunism, även om man är mitt uppe i marknadsekonomiska experiment och har upprättat diplomatiska förbindelser med Taiwans gamla allierade Sydkorea. Det sistnämnda steget ledde till mycket starka reaktioner i Taipei och till att man inställde flygförbindelserna till Seoul.

GATT-ansökan

De diplomatiska förbindelserna mellan Republiken Kina och Förenta staterna avskaffades redan under Carter-administrationen 1978, men övriga förbindelser mellan Taipei och Washington har vidmakthållits eller utökats under de republikanska administrationerna fr o m 1980.

– Och jag tror inte att detta kommer att förändras nämnvärt under Clintons demokratiska styre, menar Chan Ming-shing. Vi

Contras reporter och republiken Kinas officiella ambassadör framför en karta över Taiwan

har fortfarande mycket nära och starka band med USA. Det visas av att förre vicepresidenten Dan Quayle besökte Taiwan nyligen, och att George Bush kanske kommer på besök i höst.

Förre försvarsminister Dick Cheney har också besökt oss. Vi har många kontor av olika status, exempelvis i Washington, D.C., New York, Chicago, Los Angeles, San Francisco, Atlanta, Miami, Kansas City och Houston. De flesta av dessa har diplomatisk immunitet, till skillnad från kontoret i Stockholm.

Ett växande problem med USA-förbindelserna är emellertid, säger Chan, ökande protektionistiska tendenser. President Clinton har hotat med handelssanktioner för att komma till rätta med obalansen i handeln mellan USA och framgångsländerna i Ostasien.

– Visst är det ett bekymmer, men vi gör vad vi kan för att förbättra läget.

Något som avsevärt skulle förbättra Taiwans status i förhållande till USA och andra länder vore ett inträde i GATT. Här har Taipei under en följd av år bedrivit tålmodiga förhandlingar, och för någon månad sedan kom ett genombrott då Europaparlamentet i Strasbourg i två resolutioner stödde Taiwans medlemsansökan.

– Våra förhandlingar med GATT går smidigt, och vi har en stor delegation i Genève för att hantera GATT-frågan. Peking motsätter sig fortfarande vår ansökan men nu med en något förändrad attityd.

Ny demokrati aktivast

Trots många och välförtjänta framgångar för Republiken Kina på Taiwan finns där problem. Ett par av de mest överhängande

Taipei Trade, Tourism & Information Office ligger i Wenner-Gren Center i Stockholm. (Foto: T. Hansson)

av dessa är miljöförstöring och överbefolkning.

– Dessa är mycket stora problem, erkänner Chan Ming-shing. Taiwan är litet och tätbefolkat. Ett tecken på att vi är medvetna om problemen och strävar efter att göra något åt dem är emellertid samarbetet med Sverige på miljöområdet. Besöket av EPAs generalsekreterare Chang Lungsheng visar detta. Han kommer hit för att studera så många aspekter av den svenska modellen som möjligt. Sverige ses som ett mönsterland på miljövärdens område med sin högteknologi.

Handelsbalansen mellan de båda länderna omsluter i nuläget ca en miljard US dollar, varav Sverige exporterar litet mer än Taiwan.

– Men det bekymrar oss inte alls, framhåller Chan. Sverige är ett land med en viktig ekonomisk potential, och handeln mellan våra länder är nu den andra största när det gäller Sveriges förbindelser med Asien. Bara med Japan har Sverige större handel.

Det skall tilläggas, att Exportrådet har en mycket aktiv avdelning för Taiwan och Sydkorea under Anders Jonssons ledning. En viktig aktivitet är här handelsseminarier där företagare och diplomater och andra intresserade kan träffa varandra och diskutera gemensamma frågor. Speciellt i Västmanland finns ett stort intresse för handel med Ostasien, detta tack vare att landshövding Jan Rydh dragit igång ett projekt för handelsutbyte mellan Sverige och Ostasien.

Chan Ming-shing gläder sig slutligen åt att intresset för Taiwan ökat i den svenska riksdagen.

– Det är Ny demokrati som är det aktivaste partiet härvidlag, avslöjar Chan. Jag har träffat Ian Wachtmeister och flera riksdagsmän samt inbjudit några av dem till Taiwan. Riksdagsmännen Kenneth Attefors och Simon Liljedahl, som har stor kunskap om mitt land, har skrivit en motion till riksdagen om att uppgradera vårt kontor.

En liknande motion har också representanter för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokratiska samhällspartiet skrivit.

Gott hopp om förbindelserna mellan Sverige och det fria Kina, alltså. □

Interjvu: Tommy Hansson

Östtysklands "antifascistiska" kamp

"Den antifascistiska kampen" – förkortat Antifa – spelade en stor roll i det kommunistiska Östtysklands ideologiska identitet. Detta slagord blev i själva verket en ursäkt för en urskillningslös terror mot borgerliga och icke-socialistiska personer. Det har efter det s k DDRs upplösning visat sig, att mer än 35 000 människor föll offer för denna terror i "antifascismens" namn i Walter Ulbrichts och Erich Honneckers land.

Kommunisternas anspråk på ensamrätt till motstånd mot fascismen är emellertid falska. Dels är likheterna mellan kommunism och fascism/nazism uppenbara, dels har otaliga gamla nazister gjort karriär i det

kommuniststyrda "DDR". Detta senare faktum har bl a klarlagts av Simon Wiesenthal.

Wiesenthal avslöjade i sin memoarbok Rättvisa – men inte hämnd! namnen på flera f d nazister som kom upp sig i Östtyskland. En sådan var Arvo von Lenski, som var bisittare i nazisternas rättegång mot männen som försökte mörda Hitler den 20 juli 1944. Lenski blev en ansedd ledamot av det östtyska parlamentet. Ulbricht-regimen hade vidare en presschef vid namn Kurt Blecha, som tidigt anslöt sig till det tyska nazistpartiet NSDAP. Horst Dressler-Andres gick in i NSDAP redan 1929 och avancerade

senare till en högt uppsatt position som propagandist i "DDR". Dressler-Andres var på sin tid med och grundade nationalsocialisternas radio och ingick i den krets som under Hitler-tiden bestämde vad som skulle räknas till "dekadent" konst. Vidare avslöjar Wiesenthal flera medarbetare i den officiella östtyska tidningen Deutsche Aussenpolitik som tidigare nazister. En av dessa, Herbert Kröger, meriterade sig inom SS' och säkerhetstjänstens (SD) centrala ledning.

Den östtyska "antifascistiska" kampen var tydligen inte vidare framgångsrik inom de egna leden...

Tommy Hansson

Kirgisien

I Centralasien släppte kommunisterna aldrig greppet. I Uzbekistan, Turkmenistan och Kazachstan innebar Sovjetunionens fall ingen förändring. I Tadzjikistan kom den gamla skolans kommunister tillbaka med militärt våld. Det finns dock ett undantag i det centralasiatiska mörkret, Kirgisien. Frågan är bara hur länge den relativt reformvänliga regimen lyckas hålla den gammalkommunistiska oppositionen stängd.

Kirgisien är ett bergsland. Större delen av landet ligger över 1 500 meter över havet och det är i högländerna som fyra femtedelar av befolkningen bor. Jordbävningar drabbar ofta landet, som har rik tillgång till vattenkraft.

"Låglandsområdena" (på omkring 500-1000 meters höjd över havet) behöver i ökad utsträckning konstbevattnas, men i högländerna finns det gott om vatten. Den stora bergssjön Isyk-Kul (namnet betyder Spegeln i skyn och ytan är 6 200 km² dvs något större än Vänerns) ligger på 1 600 meters höjd och anses vara underbart vackert. Sjön saknar avlopp, men vattnet är bara lätt bräckt. Den finske presidenten Urho Kekkonen var en återkommande besökare vid sjön, för fiske och avkoppling.

Gammal historia

Under 600-talet flyttade kirgisiska stammar från trakten av Altaj-bergen (nu i södra Kirgisien) mot den stora sibiriska floden Jenisej, men de blev bortdrivna av tunguserna, som lade beslag på det sibiriska låglandet och kirgiserna fick dra sig tillbaka till sina nuvarande bergstrakter. Där jagade de i sin tur undan andra turkfolk.

Under 1200-talet lade mongolerna un-

der Djingis Khan under sig större delen av Centralasien, vilket även omfattade det område som idag är Kirgisien. Landets öden efter Djingis Khan har varit växlande. Tidvis utgjordes området av ett självständigt khanat, Mongolistan, 1685 erövrades området av kalmuckerna (ett mongolfolk med lamaitisk religion) och 1758 kunde den kinesiske kejsaren lägga Kirgisien under sig.

Formellt var Kirgisien en del av Kina tills det erövrades av Tsar-Ryssland 1876. Det skulle dock föra för långt att påstå att området stod under kinesisk kontroll, tidvis var det självstyrande, tidvis underkastat uzbekerna i Khokand, som förtryckte kirgiserna och krävde ut höga skatter. Khokand blev 1868 ett ryskt protektorat. Än idag gör sig konflikterna mellan uzbekerna och kirgiserna märkbara.

Efter ryska revolutionen 1917 blev Kirgisien en del av Sovjet-Turkestan, som 1924 inordnades i den ryska republiken. År 1926 blev Kirgisien en "autonom republik" inom Ryssland och 1936 blev Kirgisien uppraderat från "autonom republik" till Sovjet-republik (och därmed jämställt med och inte underordnat Ryssland).

Det kirgisiska språket är ett turkiskt språk, men sovjetstyret ledde till att det kyrilliska alfabetet infördes, vilket försvårar kommunikationen med de närbesläktade språk som använder sig av det latinska alfabetet. Kirgiserna är närbesläktade med kazacherna, länge betraktades de två folkerna som två grenar av samma folk, karakirgiser respektive kazachkirgiser.

Minoritetskonflikter

Kirgiserna utgör 52 procent av Kirgisiens befolkning, i huvudstaden Bisjkek bara 12 procent. Ryssar, uzbekerna, tyskar och ukrainare är andra betydande befolkningsgrupper, men det finns också ett otal små minoritetsfolk, sammanlagt finns det sextio nationaliteter i Kirgisien.

Yta: 198500 km²

Folkmängd: 4,4 miljoner

Folkslag: Kirgiser 52 %, ryssar 22 %, uzbekerna 13 %, ukrainare 3 %, tyskar 2 %.

Religion: Muslimsk, huvudsakligen sunni-muslimsk

Huvudstad: Bisjkek (1925-1990 kallades staden Frunze) med 620 000 invånare

Förhållandet till minoritetsfolken har inte varit konfliktfritt. Uzbekerna i den sydvästra delen av landet har upprepade gånger hamnat i konflikt med kirgiserna. Konflikten nådde en kulmen sommaren 1990, då uzbekerna motsatte sig kirgisiska planer på att bygga bostäder på av uzbekerna kontrollerad jordbruksmark i närheten av landets näst största stad, Osj.

Motsättningarna ledde till 252 döda och snart ställdes krav på kommunistpartiledningens avgång också i huvudstaden Frunze. Kommunisterna lyckades den gången (Sovjetunionen bestod ännu) hålla sig kvar vid makten, men i oktober 1990 blev det skifte i toppen då den relativt obefläckade Askar Akajev tog över makten. Han var kommunist, men inte lika belastad som de övriga i partitoppen.

Här kan inskjutas att huvudstaden nu återtagit sitt gamla namn Bisjkek. Namnet Frunze fick staden efter den gamle bolsjevikledaren Michail Frunze, som 1925 efterträdde Leo Trotskij som "folkkommisarie för krigsväsendet" (försvarsminister).

Frunzes tid som försvarsminister blev kortvarig, han dödades på uppdrag av Stalin redan senare samma år. Trots detta fick han alltså ge namn åt staden Bisjkek

Motsättningarna mellan uzbekier och kirgiser är djupt rotade, än idag hänvisas till Khokand-kanatets förtryck under 1800-talets mitt.

Det råder också religiösa värderingsskillnader mellan de starkt religiösa (muslimska) uzbekiska områdena i söder och de sekulariserade (men ändå formellt muslimska) kirgisiska områdena i norr.

Jordbruk, men inte mycket industri

Jordbruket är inriktat på fårskötsel, i Kirgisien finns det mer än 10 miljoner får, mer än dubbelt så många får som människor. Vete är det viktigaste sädeslaget. Vidare odlas majs, sockerbeter, potatis, tobak, bomull m m De gamla storfamiljerna och klanerna inordnades under Sovjet-tiden i ett kolchossystem, som dock genom sin speciella tillämpning inte gjorde alltför mycket våld på de gamla familjebanden.

En viss privatisering av näringslivet påbörjades 1992.

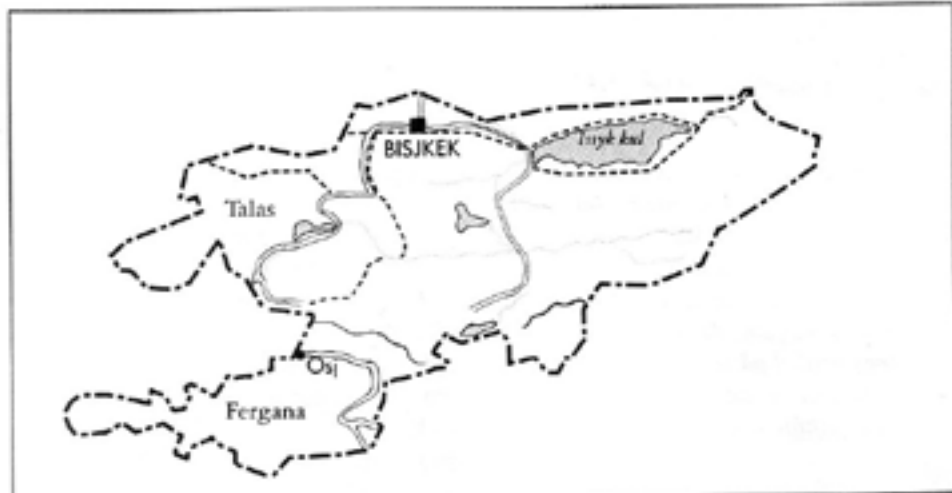
Industrin är som i större delen av det gamla Sovjetunionen inriktad på tunga produkter och gruvarbete. Den lätta konsumtionsindustrin lyser med sin frånvaro, en av förklaringarna till den ständiga varubristen i det gamla Sovjetunionen.

De rika naturtillgångarna utnyttjas bara i begränsad omfattning. Främst är det fråga om kolbrytning, men också kvicksilver och antimon utvinns.

Nej till iranska inviter

Kirgisien ligger i det område där Iran och Turkiet för närvarande kämpar om att vinna inflytande. De två muslimska staterna har som vi alla vet en mycket markant skillnad i många grundläggande frågor. Iran är de fundamentalistiska prästernas rike, medan Turkiet är sekulariserat och västorienterat. Kirgisien har hittills stått emot Irans locktoner, bättre än några av sina grannar, dock utan att ge sig i turkarnas famn.

Kirgisien förklarade sig självständigt i augusti 1991. Kommunistpartiet blev förbjudet och i oktober 1991 valdes Askar Akajev till det självständiga landets förste president – han hade ju redan året dessförinnan tagit över inom kommunismens ram. Några fria val i traditionell mening var det inte fråga om, Akajev fick 95,3 procent av

rösterna och han hade bakgrund inom kommunistpartiet, som medlem i det sovjetiska kommunistpartiets centralkommité.

Reforminriktning utan praktiska resultat

Dock skall medges att Akajev i motsats till en del av sina centralasiatiska kollegor varit någorlunda reforminriktad och att han åtminstone officiellt beklagade att han inte haft någon motkandidat i presidentvalet. Han stödde således Gorbatsjov under augusti-kuppen 1991, till skillnad från exempelvis Islam Karimov i Uzbekistan.

Akajev bygger sin maktposition på den demokratiska rörelsen, som vunnit en någorlunda stark ställning i parlamentet utan att få egen majoritet och med det ombildade kommunistpartiet som stark opposition. Akajev hade själv ingen annan politisk bakgrund än sitt ledamotskap i kommunistpartiets centralkommité. Hans främsta erfarenhet är som vetenskapsman och tekniker med inriktning på fiberoptik.

Akajev genomförde en konsekvent uppdelning mellan stat och parti i Kirgisien, något som talar till hans fördel. Dock har han visat betydande försiktighet när det gäller liberaliseringen inom ekonomin. Han uttalade sig i och för sig för en privatisering, men trodde helt enkelt inte på reformekonomin och marknadsekonomin. När varubristen är så svår som den är blir följderna av en liberaliserad

ekonomi oförutsebara, menade Akajev. Med bibehållet planbushållningssystem är följderna desto lättare att förutse: Ekonomisk stagnation.

Kirgisien skiljer sig dock fördelaktigt från grannrepublikerna Kazachstan, Uzbekistan och Tadzjikistan, som alla är kontrollerade av gammelkommunister. Därför kan landet också påräkna ett visst stöd från Väst och president Akajev har – i motsats till grannländernas ledare – getts tillfälle att träffa den förre amerikanske presidenten George Bush. □

En beriden herde i Kirgisiens bergstrakter. Fåren ger persian.

DEBATT

Contra har fått in brev från åtta personer som kritiserar Tommy Hanssons artikel om objektivismen i förra numret. Inläggen skulle tillsammans lätt kunna fylla större delen av denna tidning.

Vi nöjer oss därför med att införa ett av inläggen. Eftersom de flesta kritiserat Hanssons artikel på samma punkter, tror vi dock inte att vi därigenom gör övriga skribenter alltför stor orätt.

Hanssons argument ryggmärgsreaktioner

Tommy Hanssons inlägg mot objektivismen (*Contra* 1993:3) är lite svårt att besvara av det enkla skälet att det egentligen inte innehåller några argument.

Hansson är en religiöst konservativ person som tagit den kristna versionen av självuppföringsmoralen till sitt hjärta – och när han ställs inför en filosofi som grundar sig på verkligheten (inte på Gud eller det övernaturliga) och som ser varje enskild människa som ett självändamål (inte som ett offerlamm), reagerar han därefter.

Men vari består hans "argumentation"? Huvudsakligen i att citera andra religiöst konservativa som delar hans uppfattning. Men de "argument" han citerar är inte heller några argument, de är ryggmärgsreaktioner, och förtjänar inget bemötande.

Hansson upprepar reflexmässigt standardanklagelsen att Ayn Rands filosofi "påminner om Nietzsches", men han kan inte gärna vara okunnig om vari skillnaden mellan de båda ligger: när Ayn Rand förespråkade rationell egoism, menade hon att all form av uppoffring måste avvisas, oavsett vem som offras för vem; Nietzsche däremot ville ersätta ens egen uppoffring för andra med andras uppoffring för en själv.

"Randiansk" (d v s rationell) egoism är diametralt motsatt den nietzscheanska egoismen, som i själva verket är avigan av altruismens falska mynt (och därför lika gärna skulle kunna kallas "nietzscheansk altruism"). Och detta kan inte heller gärna vara någon oskyldig missuppfattning från Hanssons sida: dels citerar han själv "Galts ed" som gör Ayn Rands inställning fullständigt klar; dels kan han omöjligt vara okunnig om vad Ayn Rand själv skrivit om Nietzsche.

Nu ondgör sig Hansson också över ett par egenskaper som han menar sig ha funnit hos oss objektivister: Vi är "auktoritetstroende", och vi är intoleranta. Den första anklagelsen ter sig faktiskt något besynnerlig i ljuset av Hanssons egen debattmetod, som så gott som enbart består i att rada upp vad andra konservativa tyckt och sagt om Ayn Rand; det visar egentligen bara att han är oförmögen att föreställa sig något annat sätt att omfatta en filosofi än genom att luta sig mot auktoriteter.

Notera att han tillskriver oss en sådan idé som: "I tidernas begynnelse uppenbarades Sanningen för Ayn Rand." Och se-

Hanssons argument är ryggmärgsreaktioner, enligt insändarskribenten.

dan måste ställa sig detta problem: "Emedan objektivismen inte tror på existensen av någon gud, är det inte så lätt att få klart för sig precis varifrån denna sanning kommer." Detta är inget annat än en projektion av det typiskt religiösa synsättet: sanningen är något som måste komma till oss genom en uppenbarelse: finns det ingen gud som kan uppenbara sanningen för oss, finns det heller ingen sanning.

I själva verket är sanning något som vi själva måste upptäcka genom vårt eget tänkande, en process som inte är automatisk (som en gudsuppenbarelse skulle vara) och som fordrar tankearbete från vår sida. Men en sådan idé är tydligen helt främmande för Hansson: om han har sin egen "sanning" genom någon gudomlig uppenbarelse, förmedlad av någon profet, så måste andra ha sin "sanning" på samma

sätt, med samma metod. Att identifiera ett sådant synsätt är att vederlägga det.

Vad anklagelsen för intolerans beträffar, så är det förvisso sant att vi objektivister är intoleranta mot ondska, omoral, oförnuft. Det goda har ingenting att vinna och allt att förlora på att samarbeta med det onda. Hansson å sin sida är utomordentligt tolerant mot oss; det tar sig det uttrycket att han låter sina grävsta förolämpningar mildras eller "balanseras" av ett "fullt så illa är det nog inte".

Behöver det sistnämnda exemplifieras? Hansson börjar med att hävda att en moral av rationell egoism, en moral som avvisar uppoffring, måste leda till gaskamra (medan en moral som rekommenderar och fordrar självuppföring tydligen skulle vara något slags garanti för fred och harmoni mellan människor).

Men han har inte mod att framföra detta vedervärdiga argument på egen hand, utan måste citera en av sina auktoriteter; och sedan har han inte heller mod att stå fast vid argumentet, utan måste ta tillbaka det till hälften. Detta är innebörden av den tolerans Hansson utövar mot oss och fordrar av oss i gengäld: först kasta smuts och sedan ta tillbaka hälften av smutsen.

Hanssons (och hans meningsfränders) inställning till objektivismen är vämjelig, men egentligen inte besynnerlig. Objektivismen är en filosofi för att leva vårt verkliga liv här på jorden – inte för att förbereda oss för ett fiktivt liv bortom graven. Motsättningen mellan objektivismen och varje form av religion är därför absolut. Den som hatar sig själv och sitt liv på jorden måste också hata objektivismen.

Per-Olof Samuelsson

Tommy Hansson svarar:

Nog är det anmärkningsvärt, att Per-Olof Samuelsson behöver nästan en Contra-sida för att bemöta en artikel som enligt honom "egentligen inte innehåller några argument" och som följaktligen ej heller förtjänar något bemötande.

POS svar bekräftar min utsaga om objektivismen i den sant troendes version som en oerhört intolerant ideologi. Och den är alls inte bara intolerant mot vad som uppfattas vara "ondska, omoral och oförnuft",

utan också mot bedömare, vilka i likhet med undertecknad anser att Ayn Rands tänkande har sina poänger men för den skull ingalunda motiverar någon övertro. Det är just genom denna ogenerösa sekterism som debattörer av Samuelssons snitt dömer sig själva till att förbli just – sekterister. Försök till nyansering upplever den rättrogne som att "först kasta smuts och sedan ta tillbaka hälften av smutsen".

Sektskapet kan naturligtvis ha sina ljusa sidor. Man spar t ex in portokostnader vid medlemsutskick och man kan begränsa lokalhyran vid möten.

Kanske är det just martyrskapet, det för en sann objektivist mest förbjudna, som i själva verket (ehuru omedvetet) är själva livsluften för de trogna. Känslan av att tillhöra en utvald elit som oskyldigt lider spott och spe från en förtappad omvärld som är hemfallen åt irrationalismens och mysticismens synder.

Här torde religionssociologen ha en guldgruva att ösa ur. Mycket tyder också på att objektivismen är en surrogatreligion, där egoismen, kapitalismen och det som objektivisterna kallar "förnuft" är de viktigaste trossatserna. Problemet är, att man inte förstår att människan inte bara är en individuell (och Gud vet att jag är för individualism) utan också en kollektiv varelse. Det innebär att människan måste fungera i samklang med andra människor. Objektivismens solitära idealmänniska blir därför en allt orimligare varelse i takt med ökningen av jordens folkmängd.

Ayn Rand må ha tagit avstånd från Nietzsche på ungefär samma sätt som dagens vänsterpartister svär sig fria från den gravsatta Moskva-kommunismen. Det skulle jag också göra om jag var i Rands kläder eller vänsterpartist. Inte desto mindre är objektivismen nitzscheansk och socialdarwinistisk till sin karaktär: världen tillhör övermänniskan, och den kristna religionen är underkastelsens dogm. Den som inte tror mig bör läsa Nietzsches *Anti-Krist* och jämföra dess militanta ateism med Rands budskap.

Det irriterar av någon anledning POS att jag apostroferar några amerikanska omdömen om Rands *Atlas Shrugged*, när den utkom 1957. Möjligen kan denna irritation bero på att jag punkterar en myt som objektivister gärna värnar om, nämligen att boken bemöttes med idel hän och spottloskor. Så var det ju inte. Tvärtom hyllades Rand av några konservativa recensenter som den betydande författare hon också är. Flerta-

let hade dock svårt att smälta hennes fanatiska ateism och övermänniskotro, vilket fick exempelvis Whittaker Chambers att i en berömd recension i *National Review* tala om gaskamrar.

POS torgför så det gamla, marxistiskt influerade argumentet från dammigt 1800-tal, att det finns vattentäta skott mellan "verkligheten" och "Gud". Problemet med det synsättet är bara, att varken POS, St Ayn eller Marx kan bevisa att Gud inte finns. Till sist kommer vi alltid fram till alternativen "Gud" eller "slumpen" som förklaring till universums och därmed människans uppkomst. Det klassiskt religiösa argumentet för Gud är att "en ordning förutsätter en ordnare". Om vi sedan föredrar att kalla ordnaren Gud eller något annat är av mindre betydelse.

Francis Bacon uttryckte detta så: "Gud gör aldrig underverk för att överbevisa ateismen, ty den överbevisas av hans vanliga verk."

Bacon var, lika litet som Paul Davies och andra moderna atomfysiker vilka räknar med möjligheten av alternativet Gud, någon omtöcknad mantrarabblare. Läs t ex Davies bok *Gud och den nya fysiken*. Jag förmodar slutligen att POS inte heller vill räkna en gudstroende person som Albert Einstein till de ömkliga mystikerna.

Tommy Hansson

I förra numret kritiserade Joakim Förars Contra för att skriva alltför positivt om Frihetsfrontens alkoholutskänkning. Georg Hardt är av annan mening:

Visst värdigt Contra !!!

Förars menar att Frihetsfrontens/Tritnahas verksamhet visar att man inte klarat av att göra en "klar boskillnad mellan normala och destruktiva aktiviteter".

Uttalandet visar på det grundläggande felet i konservatismens ideologi: man tror sig vetenskapligt kunna fastställa vad som är normalt respektive onormalt, och vill sedan anpassa samhället efter detta.

Men sådana åsikter är ju trots allt inget annat än personligt pragmatiskt tyckande. De aktiviteter som av vissa personer ses som "destruktiva", bedöms kanske av några andra som högst normala handlingar. Denna lösa grund hindrar dock inte konservativa för att ta steget vidare till lagstiftningen och där helt sonika förbjuda de destruktiva handlingarna. Som att komma hem klockan halv sju på morgonen.

Som att idka prostitution. I förlängningen leder resonemanget in på farliga områden. Till exempel ofoget att ägna sig åt "onödigt" konstantverk istället för "hederligt" arbete, det borde nog också förbjudas.

Jag påstår inte att Förars är anhängare till några "entartete Kunst" teorier i nationalsocialistisk anda, bara att hans resonemang kan användas för att legitimera liknande idéer. Principlöshetens svajande grund är livsfarlig för frihetens idéer och inget att bygga lagstiftning på.

Lagstiftningen får man dock inte nonchalera, hävdar Förars. Jag hävdar tvärtom att det är var människas rättighet att utöva civil olydnad när *kejsaren tar vad kejsaren inte tillhör*. På sätt och vis är det också en skyldighet för oss att protestera, ty med en lätt travesti på ett känt citat:

- jag klagade inte när de förbjöd folk att gå på lokal efter halv tre för jag har ju aldrig gjort något sånt
- jag klagade inte när de förbjöd folk att se på våldsvideor för jag ser ju inte på sånt
- jag klagade inte när de förbjöd kiosk-litteraturen för jag läser ju inte sånt
- jag klagade inte när de förbjöd tidningar som CONTRA för då fanns det ingenstans att beklaga sig...

Förars påpekar också det felaktiga i att nykteristerna får betala suputernas socialkostnader över skattsedeln, och jag håller med. Men åsikten pekar bara på brister i det nuvarande välfärdssystemet, något som knappast Frihetsfronten kan skyllas för.

Frihetsfronten vill helt enkelt att vuxna myndigamänniskor själva skall få ta konsekvenserna av sitt handlande. Detta om något är ett exempel på en sund moral!

Georg Hardt

Säljande miljö och geschäft i hotbilder

1972 skedde ett slags internationellt genombrott för tanken på internationellt miljöarbete med miljökonferensen i Stockholm. Denna blev något av ett fiasko. 20 år senare hölls en ny internationell miljökonferens i Rio de Janeiro med en myckenhet av retorik från miljöprofeter från olika länder. Bl a enades deltagarna om att skriva på ett dokument för gemensamma åtgärder till miljöns fromma, t ex att motverka den globala uppvärmningen (som förmodligen inte finns).

Mellan 1972 och 1992 har den gröna rörelsen brett ut sig, vilket i Sverige lett till att det bildats ett miljöparti som 1988 lyckades ta sig in i riksdagen men 1991 åkte ut igen.

I miljörelsens kölvatten har följt en mängd miljöåtgärder ute i landets kommuner, från kompostering av trädgårdsavfall till byggnation av stora reningsverk. Mor-

gon-Posten i Göteborg uppger den 2 juli att 40 procent av 207 undersökta kommuner driver ett eller annat "miljö"- eller "eko"-projekt. Det har visat sig säljande att profilera sig som "ekokommun".

Också många livsmedelsbutiker har insett att det finns pengar att göra på att profilera sig som miljövänlig.

För att hela det här miljököret skall framstå som trovärdigt krävs en hotbild om hela jorden och mänskligheten som hotad av lömska gifter och avfall och av allmän girighet och profithunger från elaka affärsmän.

Ett av de senaste svenska bidragen till hotbildsindustrin på miljöområdet är Gunnar Lindgrens bok *Arvet – om avfall, kretslopp och framtid*. Som bekant är "kretslopp" det senaste inneordet i sammanhanget, exploaterat av t ex Centerpartiet.

Men många forskare tvivlar på larmrap-

porter av denna typ. I *Svenska Dagbladet* "Näringsliv" den 20 juni tillbakavisade fyra forskare från Statens livsmedelsverk i en debattartikel Lindgrens i deras tycke onyanserade och felaktiga hotbild. Bl a angriper forskarna Lindgrens domedagsbild av miljögifters påverkan:

"Att syntetiska kemikaliers användning och spridning i miljön ska ifrågasättas och begränsas är självklart. Här slår Lindgren in öppna dörrar. Vad vi däremot inte är överens med honom om är hans beskrivning av Sveriges befolkning som allvarligt förgiftad av miljöföroreningar."

Forskarna hänvisar till att det ända sedan livets uppkomst på jorden funnits farliga ämnen i omgivningen, vilket lett till att både människan och andra varelser tillägnat sig "ett batteri av skyddsmekanismer" mot dessa ämnen.

Tommy Hansson

(fortsättning från sidan 3)

fedt", särskilt som den tidigare (1988) gjort lyckade gripanden och en fredlig husranssakan hos sekten.

Den kunskapsbank om personer och lokaliteter som finns på lägre nivå är mycket viktig om man ska kunna lösa polisiära uppgifter.

Ignoreras den, är polisen hänvisad till råstyrka för att vara beredd på alla eventualiteter. Om denna råstyrka blir provokativ har den förfelat sitt syfte, vilket den gjorde då 100 agenter utförde det första stormningsförsöket och givetvis möttes av kulor från de gevär de var ute efter. Koresh hade innan attacken inte ens förhörts per telefon om anklagelsernas riktighet.

Dålig träning – dåliga resultat

BATF har i USA länge kritiserats för att ha en inkompetent ledning. I ett avsnitt av *ABC 60 minutes*, som visades i TV4 för en tid sedan, beskrevs BATF som organisationen med flest fall av sexuella trakasserier i USA. Ledningen har i princip inte gjort något åt dessa problem.

Också i Waco sågs exempel på myndighetens dåliga prestationer. Vid stormningsförsöket fanns inga ambulanser eller sjukvårdare i beredskap, utan massmedias bilar användes för att transportera döda och

skadade. Att massmedias bilar fanns på plats redan innan "övertäckningsattacken" visar att sekressen hade komprometterats.

Sambandet mellan enheterna sköttes under den primära attacken i klartext över okrypterade linjer. Agenter drog skämt som "WACO – We Aint Coming Out" (senare omformulerat till "What A Cook Out"...), framför TV-kamerorna, väl medvetna om att Koresh & Co kunde se dom på TV samtidigt. En stor del av agenterna skadades av "friendly fire", dvs kulor från kollegor, under kalabaliken, och vapenintresserade tittare på CNN kunde se ATF-agenter med automatvapen kallprata med journalister – med fingret på avtryckaren när inte siktet är på målet, ett brott mot en skytts främsta regel.

Statsvetenskaplig fråga

Sammanfattningsvis kan man säga att BATF sedan länge haft dålig publicitet i amerikanska media. BATF församlade den 28 februari massmedia för att förevisa en attack mot en av alla illa omtyckt paragrupp. Hade det hela gått vägen hade säkert BATFs anseende förbättrats.

Flera utredningar skall nu utreda huruvida organisationen handlade enligt konstitutionen i samband med dramat. Blir svaret nekande kan man misstänka att

svaret ligger i den amerikanska statsuppbyggnaden och att BATFs ansvariga kanske försökte imponera på budgetansvariga hemma i Washington. Det kanske är så att omständigheterna kring Waco-katastrofen delvis är en uppgift för statsvetare: Är det så att konkurrerande staliga våldsorganisationer leder till onödigt våld, när flera organisationer har att dela på en begränsad summa pengar? □

RADANNONSER

Contras radannonser kostar bara 30:- för sex rader plus rubrik. Vill Du annonsera under signatur (c/o) Contra är priset 40:-

Contra tar också gärna in annonser i större format. Begär prislista!

Byråkrati och maktmissbruk

Jag och mitt nätverk med 42 medhjälpare runt om i Sverige hjälper Dig gratis om Du får problem med offentlig eller privat byråkrati och maktmissbruk.

Ring eller skriv till: Eric af Wetterstedt, Stigaregatan 4B, 793 32 Leksand. Tel. 0247-13816

BOK-NYTT

Tre dagar som skakade världen

Efter att ha läst Michail Gorbatsjovs första bok *Perestrojka* var det med viss tvekan jag beslöt mig för att läsa hans senaste

alster. Men jag måste medge att han har förbättrat sig. Det betyder inte att "Gorby" plötsligt har blivit en duktig skribent (det lär han nog aldrig bli), men temat är här mer konkret vilket lyckligtvis ger mindre utrymme för ideologiskt snick-snack.

Tre dagar som skakade världen behandlar det misslyckade försöket till statskupp i Sovjetunionen den 19-21 augusti 1991. Berättelsen, intressant tack vare det unika källmaterial författaren har tillgång till, är uppblandad med mer eller mindre djupgående funderingar. Dessa ger vid handen att Gorbatsjov inte hade grepp om situationen, utvecklingen sprang helt enkelt ifrån honom. Detta blir ibland tragikomiskt, som när han med kraft fastslår att det sovjetiska kommunistpartiet måste förbli grundpelaren för fortsatt förändring av det sovjetiska samhället – bara någon månad senare existerade vare sig Sovjetunionen eller kommunistpar-

tiet! Stackars "Gorby" verkar alltid vara några steg efter den utveckling han själv (omedvetet?) är ursprung till.

De 140 sidorna (som med en text av normalstorlek skulle ha blivit ett sextiotal) inkluderar tre appendix på sammanlagt 40 sidor: Gorbatsjovs uttalande i sommarresidenset i Foros natten mellan den 19 och 20 augusti 1991, utlåtande av Gorbatsjovs personliga läkare, samt texten till det tal som Gorbatsjov skulle ha hållit den 20 augusti vid undertecknandet av unionsavtalet. Dessa utgör den mest läsvärda delen av boken, resten är snarast värdefullt material för författare till framtida verk angående händelserna de tre augustidagarna år 1991 – dock med ett visst läsvärde.

Christer Arkefors
Michail Gorbatsjov: Tre dagar som skakade världen. Forum. ISBN: 91-37-10146-3

Jag hoppas

"För mig är boken en möjlighet att uttrycka mig, att förklara vissa saker och göra klart vad jag tycker om somliga ting, dela med mig av mina problem, mina farhågor och mina förhoppningar... När det gäller utformningen av boken har jag tyckt... att den naturligaste formen är ett otvunget samtal". Så skriver Raisa Gorbatsjova i förordet "till den utländske läsaren" till sin bok *Jag hoppas*. Samtalet har dock oftast formen av en ordnär intervju (utförd av vännen Georgij Prjachin).

Raisas bok är precis vad man förväntar sig efter att ha läst hennes makes två böcker (*Perestrojka* och *Tre dagar som skakade världen*): samma politiska teser (med socialistiska förtecken), om än i mjukare och kvinnligare utformning, och

samma självgodhet uttryckt såväl i en oändlig rad återgivna brev som Raisa emottagit, som i hennes egna kommentarer. Inte ett enda brev med kritiska synpunkter! Dessa eviga och dåligt

förtäckta "hurra vad vi är bra"-tyckerier blir påfrestande i längden.

Trots dessa negativa sidor är *Jag hoppas* ingen tråkig bok att läsa, Raisas skildringar är av god kvalitet och ibland blir hon faktiskt medryckande (någonting som Michail aldrig har lyckats med). Hennes beskrivningar av sina upplevelser och intryck från barndoms- och studentåren är enkla och trevliga, det hade även beskrivningarna från perestrojka-åren kunnat bli om det inte vore för detta evinnerliga självberöm som utgör ett ständigt irritationsmoment.

Ur dokumentär synpunkt har boken ringa värde, den är snarast att betrakta som en förströelsebok. Och som sådan inte alls oäven. Men efter att ha vänt sista bladet känner man inte den tillfredsställelse man njuter av efter att ha avslutat en riktigt god bok.

Christer Arkefors
Raisa Gorbatsjova: Jag hoppas. Forum. ISBN: 91-37-10122-6

Heder och Samvete

En av vänsterns företrädare i vårt land, Maria-Pia Boëthius, har skrivit en bok om Sverige och andra världskriget med tonvikt på eftergiftspolitiken mot Tyskland.

Boken, som har titeln *Heder och Samvete*, är en ensidig framställning med en stark prägel av Boëthius vänstersympatier.

Boëthius ger exempelvis i sin partsinlaga uttryck för en fullständig oförståelse för Finlands försvarskamp mot Sovjet, vilken hon jämför med Tysklands anfallskrig mot Sovjet.

Enligt Boëthius fanns det tre svenska hjältar under krigsåren, nämligen Torgny Segerstedt, Ture Nerman och Johannes Wickman. Den förstnämnde har kommit att framstå som den hårdaste kritikern av det nazistiska Tyskland och av den svenska regeringens anpassningspolitik.

Det kan emellertid vara av intresse att veta att Segerstedts kritik mot Hitler och nazismen inte hade någon motsvarighet när det gällde Stalin och kommunismen. Istället hyllade Segerstedt Stalin i högstämda ordalag: "Den siste tsaren var en vankelmödig stackare. Stalin gör inte det intrycket. Han är icke ett nervhjon, som får gråtparoxysmer när något går honom emot. Man litat inte till stjärnkikare... Någon kratta är han icke".

Segerstedt hade inga invändningar mot Sovjets ockupation av de baltiska staterna, och han ansåg det vara helt i sin ordning att Stalin därutöver gjorde ytterligare erövringar. Ett sovjetiskt maktövertagande i Finland hade säkerligen inte mött några protester hos Segerstedt, som var helt i avsaknad av förbarmande med detta hårt pressade land och folk. Torgny Segerstedt, som av

Boëthius förses med en hjältegloria hade, som synes, inga betänkligheter mot att hylla en diktator. Förutsättningen var bara att diktatorn hade den rätta ideologiska färgen. Boken *Heder och Samvete* visar med stor tydlighet, att Maria-Pia Boëthius saknar den insikt och det omdöme som krävs för att ge en saklig och rättvis bild av den svenska neutraliteten under andra världskriget.

David Stavenheim

Maria-Pia Boëthius: *Heder och Samvete*. ISBN: 91-1-894142-7

Operation Contra

Titeln *Operation Contra* väcker onekligen vissa förväntningar hos den som varit med och startat tidskriften *Contra*. Under rubriken "thriller om en statskupp" och vissa drag av nattståndet vänstertänkande i presentationen av boken behöver inte utesluta en trivsamt eller varför inte irriterande läsning.

Men icke så i detta fall. Det mesta av innehållet är nattståndet och kompositionen är skratretande. Boken verkar vara skriven av någon förvirrad vänsterextremist i början av 1970-talet, som sedan tjugo år senare plockat fram det refuserade manuskriptet ur byrålådan och gjort en helt anakronistisk kompott av 1960-tal och 1980-tal.

Välkända personer inom po-

litik och underrättelsetjänst, som Olof Palme, Birger Elmér, Hans Holmér och Ulf Samuelsson figurerar under lätt förändrade namn. Till detta läggs så diverse bisarra fantasifigurer helt utan personlighet eller sannolikhetsprägel.

Medlemmarna i organisationen "Sveriges Antikommunistiska Allians" (som i verkligheten hette Demokratisk Allians) beskrivs enligt bokstavsvänternas allra sämsta stereotyper, helt verklighetsfrämmande.

Lika verklighetsfrämmande är intrigen, som går ut på att en liten grupp högerorienterade skulle vara på gång att genomföra en statskupp i Sverige.

Författaren har inhämtat vissa ytliga kunskaper om organi-

sationer och tekniska installationer. Men har inte förstått ett dugg av de bakomliggande strukturerna och hur systemen fungerar.

Värst av allt är att författaren uppenbarligen inte ens talat med, än mindre förstått, den antikommunistiska personlighet som förekommer så rikligt i bokens bisarra persongalleri.

Carl G. Holm

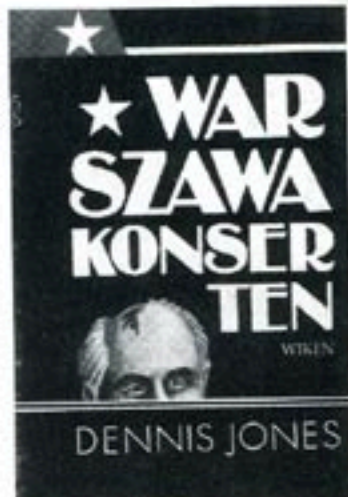
Per Nattzen: *Operation Contra*. Lindelöws förlag. ISBN 91-88144-02-X.

Warszawa-konserten

Den sovjetiske presidenten Gorbatsjov är på statsbesök i USA. Han har planerat att hålla en presskonferens vid ett visst klockslag, men presskonferensen kommer aldrig till stånd, eftersom Gorbatsjov blir kidnappad.

Kidnappningen utförs av ett falskt TV-team, som lyckas ta sig igenom säkerhetskontrollerna under föregivande att man tillhör det TV-bolag, som skall spela in presskonferensen.

Först tror man att en polsk terroristorganisation ligger bakom kidnappningen. Det visar sig emellertid senare att kidnappningen är en utstuderad KGB-aktion, vars syfte är att omintet-

göra glasnost och perestrojka och åstadkomma en återgång till det gamla sovjetsamhället.

Ovannämnda fantasifulla story förekommer i en roman med titeln *Warszawakonserten*. En CIA-agent är huvudrollsinnehavare i detta drama, som utspelas under loppet av två veckor.

Under den tiden hinner CIA-agenten att vara med om de mest överkliga och osannolika händelser, däribland en eldstrid i ett kloaksystem under Warszawa.

En bok av det här slaget har sina givna läsare, men den tillhör självfallet inte någon högtstående litteraturgenre.

David Stavenheim

Dennis Jones: *Warszawakonserten*. Förlags AB Wiken. ISBN: 91-7024-780-3

CONTRA 6 1993

I kommande nummer av *Contra* ställer Tommy Hansson frågan om Islam utgör nästa globala hot. Sammanställningen över de stater som tagit sig ur kommunismens grepp fortsätter med de femton stater som ingick i Sovjetunionen. Vidare kommer en artikel som försöker förklara varför svenska domstolar dömer ut straff som många betraktar som alltför milda.

...kommer i oktober